

10.12.2024

Kirsi White, hallitussihteeri

Valtioneuvoston asetus rakentamisen suunnittelutehtävien ja työnjohtotehtävien vaativuusluokkien määräytymisestä sekä tehtävissä edellytettävistä koulutuksista

Pääasiallinen sisältö

Asetusehdotuksella esitetään annettavaksi valtioneuvoston asetus rakentamisen suunnittelutehtävien ja työnjohtotehtävien vaativuusluokkien määräytymisestä sekä tehtävissä edellytettävistä koulutuksista. Asetus annettaisiin rakentamislain (751/2023) 82 §:n ja 86 §:n nojalla. Asetuksen antamiseen liittyy niin kutsuttu rakentamislain korjaussarja, jossa lisätään 82 ja 86 §:iin asetuksenantovaltuus säätää tarkemmin suunnittelutehtävissä ja työnjohtotehtävissä edellytettävistä koulutuksista. Rakentamislaisissa suunnittelu- ja työnjohtotehtävien vaativuusluokkien määräytymisperusteet säädetään yleisellä tasolla. Asetuksella säädetään tarkemmin, miten suunnittelutehtävien ja työnjohtotehtävien vaativuusluokat määräytyvät ja mitkä ovat tehtävissä edellytettävät koulutusvaatimukset.

Asetusta sovelletaan suunnittelutehtäviin rakennussuunnittelussa, kantavien rakenteiden suunnittelussa, pohjarakenteiden ja kalliorakenteiden suunnittelussa, ilmanvaihdon suunnittelussa, kiinteistön vesi- ja viemärilaitteiston suunnittelussa, rakennusfysikaalisessa suunnittelussa, johon sisältyy myös kosteusvaurion korjaussuunnittelu sekä akustiikan ja maisemarakentamisen suunnittelussa. Työnjohtotehtävien osalta asetusta sovelletaan vastaavan työnjohtajan, kiinteistön vesi- ja viemärilaitteiston rakentamisesta vastaavan työnjohtajan sekä ilmanvaihtolaitteiston rakentamisesta vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävässä. Asetuksessa suunnittelualakohtaiset ja työnjohtotehtävien vaativuusluokat ovat omina lukuinaan. Suunnittelu- ja työnjohtoalat kuuluvat rakentamisen laadun, terveellisyyden ja turvallisuuden kannalta keskeisiin rakentamisen tehtäviin.

Säätelyssä otetaan huomioon suunnittelualakohtaiset erot. Uusina erityissuunnittelualoina on asetuksessa säädetty akustiikan, kalliorakentamisen ja maisemarakentamisen suunnittelutehtävistä.

Asetus korvaa voimassa olevan valtioneuvoston asetuksen rakentamisen suunnittelutehtävien vaativuusluokkien määräytymisestä (214/2015) sekä ympäristöministeriön ohjeen rakentamisen työnjohtotehtävien vaativuusluokista ja työnjohtajien kelpoisuudesta YM4/601/2015, ympäristöministeriön ohjeen rakennusten suunnittelijoiden kelpoisuudesta YM2/601/2015 ja ympäristöministeriön ohjeen rakennusten suunnittelutehtävien vaativuusluokista YM1/601/2015.

Tarkoituksena on selkeyttää ja yhtenäistää suunnittelutehtävien ja työnjohtotehtävien vaativuuden määräytymistä osana rakentamisen laatujärjestelmää.

Asetusvalmistelu on toteutettu virkatyönä.

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

Sisällys

Pääasiallinen sisältö	1
1 Asian tausta	3
2 Nykytila ja sen arviointi	3
3 Ehdotus ja sen vaikutukset	6
3.1. Ehdotus	6
3.2. Taloudelliset vaikutukset	8
3.3. Viranomaisvaikutukset	8
3.4. Ympäristövaikutukset	10
3.5. Yhteiskunnalliset vaikutukset	10
3.6. Ehdotetun ammattisääntelyn suhteellisuusarviointi	11
4 Valmistelu ja lausuntopalaute	13
4.1. Perusvalmistelu	13
4.2. Lausuntopalaute	13
4.3. Jatkovalmistelu	15
4.4. Laintarkastus	16
5 Säännöskohtaiset perustelut	16
6 Voimaantulo	46

1 Asian tausta

Maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) on säädetty rakentamisen suunnittelutehtävien ja työnjohtotehtävien vaativuusluokista ja niiden määräytymisperusteista yleisellä tasolla (41/2014). *Valtioneuvoston asetuksella rakentamisen suunnittelutehtävien vaativuusluokkien määräytymisestä (214/2015)* säädetään tarkemmin suunnittelutehtävien vaativuusluokkien määräytymisestä suunnittelualoittain. Uusi, 1.1.2025 voimaantuleva *rakentamislaki (751/2023)* säättää suunnittelutehtävien vaativuusluokat, suunnittelijoiden kelpoisuusvaatimukset, rakennustyön johtotehtävien vaativuusluokat sekä vastaavan työnjohtajan ja erityisalan työnjohtajan kelpoisuusvaatimuksista.

Rakentamislain 82 §:n mukaan suunnittelutehtävät kuuluvat vaativuusluokkiin, joita ovat vähäinen, tavanomainen, vaativa, erittäin vaativa ja poikkeuksellisen vaativa vaativuusluokka. Vaativuusluokka määräytyy suunnittelutehtävän arkkitehtonisten, toiminnallisten ja teknisten vaatimusten, rakennuksen ja tilojen käyttötarkoituksen, rakennuksen terveellisyyteen ja energiatehokkuuteen liittyvien sekä rakennusfysikaalisten ominaisuuksien, rakennuksen koon, rakennussuojelun sekä kuormitusten ja palokuormien, suunnittelu-, laskenta- ja mitoitusten menetelmien, kantavien rakenteiden vaativuuden ja ympäristöstä ja rakennuspaikasta aiheutuvien vaatimusten perusteella. Tämän lisäksi voi suunnittelutehtävän vaativuusluokka olla poikkeuksellisen vaativa, jos jokin tarkoitettuista vaatimuksista tai ominaisuuksista on poikkeuksellinen. Samassa rakentamishankkeessa voi olla eri vaativuusluokkiin kuuluvia suunnittelutehtäviä.

Rakentamislain 86 § mukaan rakennustyön työnjohtotehtävät jaetaan vaativuusluokkiin rakennuksen ja tilojen käyttötarkoituksen, rakennussuojelun, rakennuksen koon, rakennusfysikaalisten ja terveydellisten ominaisuuksien, kuormitusten ja palokuormien, suunnittelumenetelmien, kantavien rakenteiden vaativuuden, ympäristöstä ja rakennuspaikasta aiheutuvien vaatimusten sekä rakentamisolosuhteiden ja työnsuorituksessa käytettävien menetelmien sekä toteutuksen hiilineutraalisuuden perusteella. Vaativuusluokat ovat erittäin vaativa, vaativa, tavanomainen sekä vähäinen. Työnjohtotehtävän vaativuusluokka voi olla poikkeuksellisen vaativa, jos jokin tarkoitettuista vaatimuksista tai ominaisuuksista on poikkeuksellinen. Samassa rakentamishankkeessa voi olla eri vaativuusluokkiin kuuluvia työnjohtotehtäviä.

Asetus annetaan rakentamislain muuttamisesta annetun lain (897/2024) 82 §:n 4 momentin ja 86 § 4 momentin asetuksenantovaltuuksien perusteella.

2 Nykytila ja sen arviointi

Maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) säädetään rakentamisen suunnittelutehtävien ja työnjohtotehtävien vaativuusluokista ja niiden määräytymisperusteista yleisellä tasolla (41/2014). Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin suunnittelutehtävien vaativuusluokkien määräytymisestä suunnittelualoittain. Asetuksenantovaltuus sisältyy maankäyttö- ja rakennuslain 120 d §:n 5 momenttiin. Asetuksessa säädetään luvuittain, milloin kunkin suunnittelualan suunnittelutehtävän vaativuusluokka määräytyy vähäiseksi, tavanomaiseksi, vaativaksi ja poikkeuksellisen vaativaksi. Asetusta sovelletaan suunnittelutehtäviin rakennussuunnittelussa, kantavien rakenteiden suunnittelussa, pohjarakenteiden suunnittelussa,

ilmanvaihdon suunnittelussa, kiinteistön vesi- ja viemärlaitteiston suunnittelussa ja rakennusfysikaalisessa suunnittelussa, johon sisältyy myös kosteusvaurion korjaussuunnittelu. Nämä suunnittelualat kuuluvat laadun, terveellisyden ja turvallisuuden kannalta keskeisiin rakentamisen suunnittelualoihin.

Sääntelyn keskeisenä tavoitteena on selkeyttää ja yhtenäistää suunnittelutehtävien vaativuuden määräytymistä osana rakentamisen laatujärjestelmää. Vaativuusluokkien välisiä eroja on täsmennetty, jotta sääntelyn soveltaminen olisi nykyistä ennakoitavampaa ja yhtenäisempää ja jotta entistä paremmin voitaisiin myös määritellä, minkälaista asiantuntemusta kussakin suunnittelutehtävässä vaaditaan. Sääntelyssä on myös yhtenäistetty eri alojen suunnittelutehtävien vaativuuden määräytymistä ottaen kuitenkin huomioon suunnittelualakohtaiset luontaiset erot. Vaativuusluokasta säädetään erikseen uudisrakentamisen osalta ja erikseen korjaus- ja muutostyön osalta. Eryteisesti korjaus- ja muutostöitä koskevien suunnittelutehtävien vaativuuden määräytymistä on täsmennetty kaikilla suunnittelualoilla. Suunnittelutehtävien vaativuusluokat vastaavat pääsääntöisesti nykyisiä vaativuusluokkia vähäisten, tavanomaisten ja poikkeuksellisen vaativien tehtävien osalla.

Suunnittelutehtävien vaativuusluokitus uudistettiin osana suunnittelua ja suunnittelijoita koskevaa laajempaa säännösmuutosta vuonna 2014 (41/2014). Nämä vaativuusluokat ovat olleet *vaativa* suunnittelutehtävä, *tavanomainen* suunnittelutehtävä ja *vähäinen* suunnittelutehtävä. Suunnittelutehtävä on voinut olla myös poikkeuksellisen vaativa, jos hanke on ollut vaatimuksiltaan ja ominaisuuksiltaan poikkeuksellinen. Vaativuusluokka määräytyy suunnittelutehtävän arkkitehtonisten, toiminnallisten ja teknisten vaatimusten, rakennuksen ja tilojen käyttötarkoituksen, rakennuksen terveellisyyden ja energiatehokkuuteen liittyvien sekä rakennusfysikaalisten ominaisuuksien, rakennuksen koon, rakennussuojelun sekä kuormitusten ja palokuormien, suunnittelu-, laskenta- ja mitoitusmenetelmien, kantavien rakenteiden vaativuuden ja ympäristöstä ja rakennuspaikasta aiheutuvien vaatimusten perusteella. Samassa rakentamishankkeessa on voinut olla eri vaativuusluokkiin kuuluvia suunnittelutehtäviä.

Tähän asti suunnittelijoiden ja työnjohtajien pätevyudet on arvioitu hankekohtaisesti ja paikallisesti rakennusvalvontaviranomaisten toimesta osana kelpoisuustarkastelua. Tämä kelpoisuustarkastelu on jokaisen hankkeen osalta tehty asiantuntijan toimittamalla selvityksillä koskien koulutusta ja kokemusta. Maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään suunnittelijoiden ja työnjohtajien kelpoisuusvaatimuksista. Tarkemmin suunnittelu- ja työnjohtotehtävien aloista ja kelpoisuuksista on ohjeistettu *ympäristöministeriön ohjeella rakennusten suunnittelijoiden kelpoisuudesta YM2/601/2015* ja *ympäristöministeriön ohjeella rakentamisen työnjohtotehtävien vaativuusluokista ja työnjohtajien kelpoisuudesta YMA/601/2015*. Suunnittelijan tai työnjohtajan kelpoisuutta arvioitaessa on voitu ottaa myös huomioon asianomaisen suunnittelu- ja työnjohtoalaa koskevan pätevyudentoteamisyhteisön antama todistus (esimerkiksi FISE Oy ja Suomen Arkkitehtiliitto ry). Yhteisöjen antamat todistukset pätevydestä ovat perustuneet vapaaehtoisuuteen, eikä rakennusvalvontaviranomaisen ole tarvinnut hyväksyä toimitettua todistusta pätevydestä. Yleisesti voidaan todeta, että rakennusvalvontaviranomaisten tulkinnat suunnittelutehtävien ja työnjohtotehtävien vaativuustasoista ovat jonkin verran vaihdelleet, koska vaativuustaso on selkeästi voinut olla korkeampi riippuen ympäristöstä ja rakennuspaikasta.

Vaadittava kelpoisuus on määräytynyt suunnittelijan riittävästä koulutuksesta ja kokemuksesta suhteessa suunnittelutehtävän vaativuuteen. Kelpoisuusvaatimusten perusteella rakennusvalvontaviranomainen on arvioinut suunnittelijan kelpoisuuden kuhunkin suunnittelutehtävään. Ympäristöministeriön antamat ohjeet suunnittelijoiden ja työnjohtajien kelpoisuudesta ovat täsmenneet ja tarkentaneet laissa säädet-

tyjä kelpoisuusvaatimuksia, ja ohjeet ovat käytännössä nousseet keskeiseksi tueksi lainsäädännön soveltamisessa. Ohjeiden yksityiskohtaisia taulukoita käytetään hyväksi myös eri oppilaitosten opintovaatimuksia suunniteltaessa. Myös henkilöpatenttispalvelua markkinoilla tarjoava, rakennus ja kiinteistöalan järjestöjen omistama FISE Oy tukeutuu pätevyysluokittelussaan pitkälti ympäristöministeriön ohjeisiin. Kuntien rakennusvalvonnat ovat lisäksi tarkentaneet omissa tulkintaohjeissaan (niin sanotut Topten-käytännöt) koulutusvaatimuksia opintosuoritusten ja niiden laajuuksien osalta.

Varsinaista objektiivista ja tutkimuksellista tietoa ei ole siltä osin, onko suunnittelutehtävien vaatavuusluokittelulla sekä suunnittelijoiden pätevyyttä ja kelpoisuutta koskevalla yksityiskohtaisella sääntelyllä pystytty suunnittelun laatutasoa kohottamaan. Tuntumaa sen sijaan on siitä, että rakennusvalvontaviranomaisien tulokset suunnittelutehtävien vaatavuustasoista jonkin verran vaihtelevat. Suomessa omaksumtu järjestelmä, jossa rakennusvalvontaviranomainen jokaisen luvanvaraisen hankkeen yhteydessä ottaa kantaa suunnittelijoiden ja työnjohtajien kelpoisuuteen, poikkeaa valtavirrasta. Niissä Euroopan maissa, joissa ylipäättävä laissa asetetaan suunnittelijoille pätevyysvaatimuksia, osoittaa suunnittelija pätevyytensä hankkimallaan sertifikaatilla. Menetelmän etuna on, ettei lupaviranomaisen tarvitse erikseen tutkia hankkeen eri suunnittelijoiden pätevyyden edellytyksiä. Riittää, kun suunnittelija pystyy esittämään tarvittavan sertifikaatin, jotka ovat tavallisesti kenen tahansa saatavilla julkisina luetteloina.

Hallinnollista taakkaa vähenee, kun myös Suomessa luovutaan jokaisen luvanvaraisen hankkeen yhteydessä tehtävästä viranomaisarviosta koskien suunnittelijan ja työnjohtajan pätevyyttä. Suunnittelija ja työnjohtaja osoittaa pätevyytensä tätä tarkoitusta varten pyytämällä todistuksella. Käytännössä jo nyt osa suunnittelijoista ja työnjohtajista toimii näin ja esittää viranomaiselle FISE Oy:n myöntämän pätevyystodistuksen. FISE Oy toimii markkinapohjaisesti. Markkinoiden tulee olla avoimia myös muille vastaaville toimijoille. Tätä varten tarvitaan säännöksiä siltä osin, millaisia vaatimuksia pitäisi todistuksia antaville organisaatioille asettaa ja miten niiden toimintaa voidaan valvoa.

Nykyään suunnittelijalta ja työnjohtajalta vaaditaan kokemusta poikkeuksellisen vaativissa, vaativissa ja tavanomaisissa tehtävissä. Rakentamislain mukaan kokemusta vaaditaan jatkossa ainoastaan vaativissa, erittäin vaativissa ja poikkeuksellisen vaativissa tehtävissä. Tavanomaisissa uudisrakentamisen rakennusluokittelutehtävissä riittäisi esimerkiksi arkkitehdin, rakennusarkkitehdin, rakennuspuolen diplomi-insinöörin, rakennusinsinöörin tai rakennusmestarin tutkinto, mutta ei pintakäsittelyinsinöörin tai sisustusarkkitehdin tutkinto. Vähäisissä tehtävissä puolestaan riittää osaaminen, tutkintoa ei vaadita. Tarkemmat kelpoisuutta koskevat säännökset olisivat erillislainsäädännössä. Suunnittelijoille ja työnjohtajille asetettavat kelpoisuusvaatimukset ovat keskeinen keino edistettäessä rakentamisen hyvää laatua.

Nykyinen neliportainen luokittelu on saatu vakiinnutettua. Sääntöä on kuitenkin tarvittu vaativan tehtäväluokan osalta. Suuri osa suunnittelutehtävistä sijoittuu vaativan kategoriaan. Kynnys poikkeuksellisen vaativaan tasoon on korkea. Tilanteen helpottamiseksi on vaativan kategorian sisälle muodostettu rakennusvalvontaviranomaisien yhtenäisissä käytänteissä vaativaplustaso, jossa tehtävien vaativuuden määrittymistä ja vaadittavaa kokemusta on täsmennetty verrattuna ympäristöministeriön antamaan ohjeeseen rakennusten suunnittelijoiden kelpoisuudesta (YM2/601/2015). Vaativaplustasokategorialla vältetään tilanteesta, jossa poikkeuksellisen vaativan tason tehtävien ala lähtisi kasvamaan ja osa kokeneista suunnittelijoista karsiutuisi pois puuttuvan koulutustaustansa takia. Tämä vakiintunut niin sanottu ”väliluokka” on lisätty uuteen rakentamislakiin niin, että luokkia on jatkossa viisi: poikkeuksellisen vaativa, erittäin vaativa, vaativa, tavanomainen ja vähäinen.

Hiilineutraalisuus ja rakennusmateriaalien hiilijalanjäljen laskenta ovat rakentamisessa yhä keskeisempi kysymys. Myös rakentamisessa käytettävien materiaalien kierrätykseen kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota. Nämä ilmastonmuutoksen hillintään liittyvät, rakentamisen elinkaareen liittyvät vaatimukset saattavat rakentamishankkeen luonteesta riippuen vaikuttaa olennaisesti suunnittelussa edellytettävään vaativuustasoon. Pykälään 82 § on lisätty tätä koskeva maininta.

Uuden, 1.1.2025 voimaantulevan rakentamislain mukaisesti suunnittelijan ja työnjohtajan on osoitettava pätevyytensä tavanomaiseen, vaativaan, erittäin vaativaan ja poikkeuksellisen vaativaan suunnittelu- ja työnjohtotehtävään ympäristöministeriön valtuuttaman toimijan antamalla todistuksella. Laki rakentamisen suunnittelu- tai työnjohtotehtävissä toimivien pätevyyden osoittamisesta (812/2023), jäljempänä *pätevyyden osoittamislaki*, on rakentamislakiin liittyvä laki, jolla annetaan säännökset rakentamisen pätevyyden toteavasta ympäristöministeriön valtuuttamasta toimielimestä ja sen antamasta pätevyystodistuksesta.

3 Ehdotus ja sen vaikutukset

3.1. Ehdotus

Nykyaikaisen rakennuksen suunnittelu on eriytynyttä. Rakennussuunnittelun (arkkitehtisuunnittelu) lisäksi tarvitaan hankkeesta riippuen vaihteleva määrä eri alojen erityissuunnittelijoita. Laissa ei ole kuitenkaan syytä lähteä määrittelemään niitä kaikkia erityisalvoja, joita rakennuksen suunnittelussa tarvitaan ja näissä erityisaloissa vaadittavia ominaisuuksia. Tältä osin määrittely tapahtuu luontevasti asetustasolla. Suunnittelijoille ja työnjohtajille asetettavat kelpoisuusvaatimukset porrastuisivat noudattaen pääosin suunnittelutehtävien ja työnjohtotehtävien vaativuusluokittelua. Kelpoisuusvaatimukset noudattaisivat vuoden 2014 uudistusta lukuun ottamatta kokemusta koskevaa vaatimusta. Aiempaa kokemusta edellytetään jatkossa vain vaativassa, erittäin vaativassa ja poikkeuksellisen vaativassa suunnittelutehtävissä ja työnjohtotehtävissä. Tavanomaisissa uudisrakentamisen rakennussuunnittelutehtävissä koulutukseksi riittäisi esimerkiksi arkkitehdin, rakennusarkkitehdin, rakennuspuolen diplomi-insinöörin, rakennusinsinöörin tai rakennusmestarin tutkinto, mutta ei pintakäsittelyinsinöörin tai sisustusarkkitehdin tutkinto. Rakentamislaissa sääntelystä poistettiin ehdoton edellytys, jonka mukaan pääsuunnittelijan on täytettävä vähintään samat rakennus- tai erityissuunnittelijan kelpoisuusvaatimukset kuin kyseisen rakentamishankkeen vaativimmassa suunnittelutehtävissä. Pääsuunnittelijalta vaaditaan kuitenkin kulloisenkin tehtävän edellyttämää suunnittelualan koulutusta ja kokemusta, mutta tason määrittelyyn jää joustoa. Olennaista on, että pääsuunnittelijalla, joka ei tässä tehtävissä ole varsinaisesti suunnittelija, on asiantuntemusta ja ammattitaitoa johtaa suunnitelmien yhteensovittamista. Maankäyttö- ja rakennuslain muutokseen (41/2014) sisältyi siirtymäsäännös, jonka mukaan aiemmin kelpoisina pidettyjen henkilöiden katsottiin edelleen täyttävän tehtävän vaatimat edellytykset. Siirtymäsäännös pidettäisiin edelleen voimassa. Siirtymäsäännös mahdollistaisi yksittäistapauksittain ilman ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneen, mutta muutoin kokeneen suunnittelijan kelpuuttamisen poikkeuksellisen vaativiin tehtäviin.

Rakentamislain mukaan rakentamisen suunnittelutehtävät ja työnjohtotehtävät jaetaan viiteen vaativuusluokkaan, jotta voidaan määritellä tehtävissä tarvittava suunnittelijan tai työnjohtajan kelpoisuus. Mitä vaativammasta suunnittelutehtävästä ja työnjohtotehtävästä on kyse, sitä korkeampaa koulutusta ja pitempää työkokemusta suunnittelu- ja työnjohtotehtävissä käytetään.

Asetusehdotuksen keskeisenä tarkoituksena on edistää rakentamisen hyvää laatua, terveellisyyttä ja turvallisuutta. Rakentamisen suunnittelutehtävien ja työnjohtotehtävien vaativuusluokitus osana suunnittelijoiden ja työnjohtajien kelpoisuussäätelyä muodostaa vakiintuneen ja keskeisen osan rakentamisen ohjausjärjestelmää.

Asetuksella pyritään myös säännösten yhtenäisempään ja ennustettavampaan soveltamiskäytäntöön rakennusvalvonnassa. Tämä on omiaan lisäämään rakentamishankkeeseen ryhtyvien, rakentamisen suunnittelijoiden sekä työnjohtajien yhdenvertaisuutta ja yhdenvertaista kohtelua eri kunnissa saman tyyppisissä rakentamishankkeissa. Tavoitteena on, että hankkeeseen ryhtyvä voi täsmällisemmän ja selkeämmän säätelyn myötä paremmin ennakoida velvollisuutensa rakentamisen suunnittelussa, suunnittelijoiden sekä työnjohtajien valinnassa.

Huomattavaa on, että uusi erittäin vaativa tehtäväluokka on pienempi kuin aikaisempi vaativien tehtävien luokka. Erittäin vaativa tehtäväluokka on siten uusi luokka ja sitä tulee tulkita suppeasti. Keskeistä myös on, että ehdotettu säätely vastaa pitkälti voimassa olevaa oikeustilaa sitä selkeyttäen ja täsmentäen. Selkeämmän ja täsmällisemmän säätelyn avulla rakentamishankkeeseen ryhtyvä voi paremmin ennakoida velvollisuutensa sekä tarvittavat resurssit rakentamisen suunnittelussa ja suunnittelijoiden ja työnjohtajien valinnassa. Ehdotetuilla säännöksillä on myönteisiä vaikutuksia rakentamishankkeeseen ryhtyvän oikeusturvaan ja yhdenvertaisuuteen. Tämä koskee myös rakentamishankkeeseen ryhtyvinä toimivia yrityksiä. Taulukossa 1 on esitetty valmistuneiden rakennusten määrä eri käyttötarkoituksissa (2000–2023), joiden perusteella on mahdollista arvioida kohteiden jakautumista myös rakentamisen suunnittelun ja työnjohdon vaativuusluokittain.

Valmistuneet rakennukset	2000	2010	2020	2023
	Milj. m ³			
Yhteensä	39,07	35,31	37,48	35,81
Asuinrakennukset	13,57	11,11	12,49	12,58
Liike- ja toimistorakennukset	6,20	5,56	4,86	3,76
Teollisuus- ja varastorakennukset	8,17	7,46	9,41	10,98
Muut rakennukset	11,13	11,18	10,72	8,48
Valmistuneet asunnot	2000	2010	2020	2023
	Lukumäärä			
Yhteensä	35 365	25 482	39 042	40 737
Pientalot	18 173	13 638	10 313	8 807
Kerrostalot	16 772	11 140	28 062	31 513
Asuntolarakennukset	18	213	-	45
Erityisryhmien asuinrakennukset	-	85	163	287
Muut kuin asuinrakennukset	402	406	504	85

Taulukko 1. Uusi rakennuskanta 2000–2023 (Tilastokeskus)

3.2. Taloudelliset vaikutukset

Erityisesti rakentamisen suunnittelu- ja työnjohtotehtävissä vaadittavien koulutusten säätäminen asetustasolla tulee edesauttamaan suunnittelupalveluita tarjoavien yritysten toimintaedellytyksiä selkeämmän ja täsmällisemmän sääntelyn avulla. Toisaalta säännösten yhtenäinen soveltaminen saattaa myös lisätä suunnittelualan asiantuntemuksen käyttöä.

Asetuksen voimaantulovaiheessa voi aiheutua tiedotukseen, oppaisiin, neuvontaan, koulutukseen ja lomakkeiden uudistamiseen liittyviä kustannuksia. Koska nyt ehdotettu sääntely pohjautuu pitkälti jo käytössä olevaan toimintamalliin, taloudelliset vaikutukset eivät edellä mainittujen osalta tule olemaan merkittäviä. Rakentamisen suunnittelu- ja työnjohtotehtävien ollessa säänneltyjä ammatteja, oletettavaa on, että myös rekisteri- ja tietojärjestelmiin liittyviä taloudellisia kustannuksia aiheutuu ehdotetusta sääntelystä. Keskeistä taloudellisten vaikutusten osalta on myös, että tehtävissä toimivien on osoitettava asetusehdotuksen mukaiset vaatimukset ympäristöministeriön valtuuttaman toimielimen myöntämällä todistuksella. Ehdotuksen taloudelliset vaikutuksen ulottuvat niin rakentamisen suunnittelu- ja työnjohtotehtävissä työskenteleviin, yrityksiin kuin viranomaisiin. Keskeistä kuitenkin on huomioida, että nyt ehdotettu sääntely perustuu pitkälti jo toiminnassa oleviin käytäntöihin.

Esityksellä ei ole merkittäviä kansantaloudellisia vaikutuksia sen perustuessa jo toiminnassa oleviin käytäntöihin. Huomioitavaa kuitenkin on, että rakennus- ja suunnittelualalla toimivien yritysten toimintaedellytysten mahdollinen parantuminen selkeämmän sääntelyn myötä voi vaikuttaa myönteisesti yritysten toimintaan ja näin sillä voi olla vaikutusta kansantalouteen. Ehdotetun sääntelyn todennäköinen myönteinen vaikutus rakentamien laatuun, turvallisuuteen ja terveellisyyteen voidaan omaavan myönteisiä taloudellisia vaikutuksia osaltaan myös kansantalouteen.

Rakentamisen suunnittelu- ja työnjohtotehtävissä toimivien henkilöiden osalta taloudellinen vaikutus kohdentuu ympäristöministeriön valtuuttamalta toimielimeltä haettuun pätevyytodistukseen. Tämä vaatimus pohjautuu pätevyyden osoittamislakiin. Nykyisellään pätevyyden osoittavat henkilösertifikaatit ovat vapaaehtoisia, mutta jatkossa pakollisia rakentamislain mukaisesti. Kotitalouksiin kohdistuvien taloudellisten vaikutusten oletetaan olevan myönteisiä yllä esitetyn mukaisesti rakentamien suunnittelu- ja työnjohtotehtävien vaativuusluokkien ja niissä vaadittavien koulutusten ollessa asetustasolla.

3.3. Viranomaisvaikutukset

Rakentamisen rakennuslupahakemusten osalta pääkaupunkiseudun vuositason lupamäärä kävi kesällä 2021 tasolla 18 000 asuntoa. Määrä kääntyi laskuun sen jälkeen ja voimakas lasku jatkui kesään 2023 tasolle 8 500 asuntoa (-53 prosenttia). Vuoden 2023 marraskuussa pääkaupunkiseudun vuositason lupamäärä oli hieman noussut, 8 800 asuntoon. Asuntojen lupamäärä on ollut pääkaupunkiseutua korkeammalla muiden suurten seutukuntien alueella (Tampere, Oulu, Turku, Jyväskylä, Kuopio). (*Valtioneuvoston julkaisuja 2024:12*) Muissa kuin edellä mainituissa seutukunnissa lupamäärä kääntyi selvään kasvuun vuonna 2021 tasolle 12 500 asuntoa. Lukema oli kuitenkin paljon pienempi lukema kuin huippuvuonna 2017 (lähes 16 000 asuntoa). Marraskuussa 2023 lupamäärä on laskenut tasolle 6 300 asuntoa, mikä on matalin lukema vuoden 2005 jälkeen. Toimitilarakentamisen lupakehitys on ollut myönteistä kesän 2023 jälkeen eri puolilla Suomea. Kuitenkin on myös alueita, joissa toimitilarakentaminen on hyvinkin vähäistä. Pääkaupunkiseudulla toimitilarakennusten rakennusluvut ovat olleet nousussa vuoden 2022 lopulta ja

määrä marraskuuhun 2023 mennessä kasvanut noin 60 prosenttia ja noussut hieman 2010-luvun keskimääräisen tason yläpuolelle. Muiden suurten seutukuntien (Tampere, Oulu, Turun, Jyväskylä, Kuopio) alueella toimitilahankkeiden lupamäärä väheni vuoden 2022 melko korkealta tasolta vuoden 2023 kesää saakka, mutta loppuvuonna 2023 lupamäärä on kasvanut selvästi. Suurin osa, hieman yli 50 prosenttia maamme toimitilahankkeista (kuutiometriä) rakennetaan muissa kuin edellä mainituissa niin sanotuissa kasvuseutukunnissa. Muissa seutukunnissa toimitilahankkeiden vuositason lupamäärä väheni vuoden 2023 alkupuoliskolla noin 15 prosenttia, mutta on sen jälkeen noussut lähes 20 prosenttia.

Rakennusten korjaaminen on Suomessa keskeinen ja kasvava rakentamisen sektori, jonka suhdannevaihtelut ovat pienet uudisrakentamiseen verrattuna. Korjausrakentamisen arvo vuonna 2022 oli noin 15,3 miljardia euroa, lähes 3,5 miljardia pienempi kuin uudistalonrakentamisen (18,6 miljardia euroa). Asuinrakennusten korjausrakentamisen kokonaisvolyymi vuonna 2022 oli 9,3 miljardia euroa ja muiden kuin asuinrakennusten 6,1 miljardia euroa. Korjausrakentamisen osuus talonrakentamiseen käytetystä rahasta vuonna 2022 oli 45 prosenttia. Uudisrakentamisen määrän voimakas väheneminen vuosina 2023 nosti korjausrakentamisen osuuden uudisrakentamista suuremmaksi (52 prosenttiin) vuonna 2023. (*Valtiovaraministeriön julkaisuja 2024:12*).

Ehdotetuilla säännöksillä luodaan edellytyksiä viranomaistoiminnan yhtenäistymiselle. Asetusehdotus liittyy keskeisesti pätevyuden osoittamislakiin, joka sisältää säädökset toimielimestä, joka antaa todistuksia rakentamislaissa säädetyistä rakentamisessa toimivien pätevyyksistä. Kun rakentamisen suunnittelu- ja työnjohtotehtävissä toimivien on osoitettava pätevyytensä ympäristöministeriön nimittämän toimieliimen antamalla todistuksella, viranomaistoiminnan ennakoitavuus paranee ja kuntakohtaiset soveltamiserot vähenevät. Asetuksella pyritään säännösten yhtenäisempään ja ennustettavampaan soveltamiskäytäntöön rakennusvalvonnassa. Tämä on omiaan lisäämään rakentamishankkeeseen ryhtyvien, rakentamisen suunnittelijoiden sekä työnjohtajien yhdenvertaisuutta ja yhdenvertaista kohtelua eri kunnissa saman tyyppisissä rakentamishankkeissa. Tavoitteena on, että hankkeeseen ryhtyvä voi täsmällisemmän ja selkeämmän sääntelyn myötä paremmin ennakoida velvollisuutensa rakennuksen suunnittelussa, suunnittelijoiden sekä työnjohtajien valinnassa. Rakentamisen ohjaukseen ja valvontaan olennaisesti kuuluva tapauskohtainen harkinta kuitenkin säilyy. Luokituksella on myös vaikutusta siihen, minkälaisia erityissuunnitelmia tai katselmuksia tai muuta rakennustyön aikaista valvontaa rakennusvalvontaviranomainen määrää. Rakennusvalvontaviranomaisten hallinnollinen taakka vähenee ja antaa rakennusvalvontaviranomaisille mahdollisuuden keskittyä nykyistä selvemmin ydinosaamiseensa, eli rakentamishankkeen ja sen eri suunnittelu- ja työnjohtotehtävien vaativuuden sekä hankekohtaisen kelpoisuuden arviointiin. Nykyinen henkilöiden pätevyysien tarkastelu on rakennusvalvonnoille suurehko työllistävä tehtävä. Tähän tehtävään rakennusvalvonnoissa käytetyn ajan vapautuminen ehdotetun sääntelyn voimaan tullessa voi olettaa vaikuttavan myös henkilöstökuluihin sekä rakennuslupakäsittelyyn käytettävään aikaan myönteisesti. Tämä voi olla merkittävä etenkin pienissä kunnissa. Ehdotus ei tuo merkittäviä uusia tehtäviä kuntien rakennusvalvontaviranomaisille.

Rakentamisen suunnittelu- ja työnjohtotehtävät ovat rakentamislain voimaantullessa säänneltyjä ammatteja. Ammatti on säännelty, jos siihen vaaditaan lain perusteella tietty koulutus, tutkinto tai ammatinharjoittamisoikeus. Säänneltyjen ammattien ammatinharjoittajat tulee myös merkitä viranomaisen tai ammatillisen elimen rekisteriin. Näin rakentamisen suunnittelu- ja työnjohtotehtävien ollessa säänneltyjä ammatteja, kansallinen rekisterinpitovelvollisuus kohdistuu ympäristöministeriön nimittämään toimieli-

meen, ja EU veloitteen mukainen komission säänneltyjen ammattien tietokannan ylläpito ympäristöministeriön toimivallassa olevia ammatteja koskevien tietojen osalta ympäristöministeriölle. Nämä veloitteet vaikuttavat mahdollisesti resursointiin ministeriössä.

Koska nyt ehdotettu sääntely on uutta, sen viranomaisvaatimusten vaikutusten laajuutta ei ole mahdollista arvioida tarkasti. Vaikutukset voivat kohdistua yllä esitetyn mukaisesti viranomaistehtävien eri tehtäväalueisiin, mukaan lukien tietojärjestelmien kehittäminen, tietojen ja rekistereiden ylläpito.

3.4. Ympäristövaikutukset

Rakentamisen suunnittelu- ja työnjohtotehtävien vaativuusluokat, sekä niissä edellytettävät koulutusvaatimukset vaikuttavat myönteisesti rakentamisen laatuun, rakennuskannan elinkaareen ja materiaalihokkuuteen. Asetusehdotuksella ei ole kuitenkaan suoria ympäristövaikutuksia. Vaikutukset rakennettuun ympäristöön, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön syntyvät rakentamisen laadun kautta. Toimijoiden osaamisvaatimusten tuomisella asetustasolle on kuitenkin myönteinen vaikutus rakentamisen laatuun ja näin ympäristöön. Uusien erityissuunnittelualojen tuominen sääntelyn piiriin parantaa rakentamisen laatua ja näin myönteisiä ympäristövaikutuksia. Nyt ehdotetulla sääntelyllä ei ole kielteisiä ympäristövaikutuksia.

Korjausrakentamista koskevalla sääntelyllä pyritään lisäämään entistä suunnitelmallisempaa korjaustoimintaa, jolla on vaikutus rakennuksen käyttöikään, turvallisuuteen ja terveellisyteen. Suunnitelmallisempi ja materiaalien nykykäytön jatkumisen, jolloin luonnonvaroja ja energiaa säästyy.

Kosteusvaurioiden korjaussuunnittelulla luodaan edellytyksiä korjaus- ja muutostyön onnistumiselle.

3.5. Yhteiskunnalliset vaikutukset

Asetusehdotuksen mahdolliset yhteiskunnalliset vaikutukset koskeva noin 15 000–20 000 (*Tilastokeskus*) rakentamisen alalla toimivia suunnittelijaa ja työnjohtajaa. Suunnittelu- ja työnjohtajatehtävien vaativuusluokitusääntelyn ja siihen liittyvän lain tasoisen kelpoisuusvaatimussääntelyn muutokset yhdessä voivat vaikuttaa yksittäisen suunnittelijana toimivan henkilön asemaan sitä ensisijaisesti parantavasti. Säädöspästäinen tehtävissä vaadittu koulutus selkeyttää henkilöiden alalle hakeutumista, opintojen sisällön suunnittelua ja oppilaitosten opintotarjontaa.

Asetusehdotuksella ei ole sukupuolivaikutuksia, koska ehdotettu sääntely koskee kaikkia rakentamisen suunnittelu- ja työnjohtotehtävissä toimivia henkilöitä sukupuolesta riippumatta. Keskeistä on kuitenkin huomioida, että rakennusalalla miesten osuus on noin 90 prosenttia (*2021 Rakennusteollisuuden osamistarveselvitys*). Selvityksestä käy ilmi, että naiset tähtäävät eritoten korkeakouluopintoihin, eivätkä ammatillisen koulutuksen piiriin. Tarkemmin sanottuna vuonna 2020 rakennusalan tutkinnon suorittaneista henkilöistä naisia oli kaiken kaikkiaan 11,5 prosenttia. Siinä missä ammatillisen perustutkinnon suorittaneista oli naisia 6,7 prosenttia, ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneista naisten osuus oli 18,5 prosenttia, ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneissa 26 prosenttia sekä rakennustekniikan diplomi-insinöörinkoulutuksen suorittaneista 21 prosenttia.

3.6. Ehdotetun ammattisääntelyn suhteellisuusarviointi

Ammatteja koskevan sääntelyn hyväksymistä edeltävästä suhteellisuusarvioinnista annetussa *valtioneuvoston asetuksessa (376/2020)*, jäljempänä suhteellisuusarviointiasetus, edellytetään oikeasuhtaisuuden arviointia ja selvityksen liittämistä säädöksiin, ennen kuin säädetään uusia tai muutetaan voimassa olevia säänneltyjen ammattien harjoittamisen aloittamista, niiden harjoittamista tai jotakin niiden harjoittamisen muotoa rajoittavia lakeja, asetuksia tai viranomaisen määräyksiä.

Säänneltyjä ammatteja koskevan sääntelyn valmistelusta vastaavan viranomaisen on varmistettava, että sääntely voidaan perustella yleisen edun mukaisilla tavoitteilla. Arvioinnissa on erityisesti harkittava, voidaanko uusia säädöksiä tai säädösten muuttamista perustella objektiivisesti yleiseen järjestykseen, yleiseen turvallisuuteen tai kansanterveyteen liittyvillä syillä taikka yleiseen etuun liittyvillä, uuden ammatteja koskevan sääntelyn hyväksymistä edeltävästä suhteellisuusarvioinnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 18 (EU) 2018/958 (jäljempänä *suhteellisuusarviointidirektiivi*) 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuilla syillä.

Rakentamislakiin sisältyvistä rakentamisen suunnittelu- ja työnjohtotehtävien vaativuusluokkien määräytymisestä ja tehtävissä edellytettävistä koulutuksista ei ole sitovaa tai kansainvälistä tai EU:n sääntelyä. Rakentamisen sääntely on erityispiirteidensä vuoksi merkittävilta osin kansallisessa toimivallassa. Näitä erityispiirteitä ovat valtiokohtaiset vaatimukset liittyen sijaintiin, maaperään ja ilmastoon, jotka vaikuttavat keskeisesti jäsenvaltiokohtaiseen rakentamiseen.

Ammattisääntelyn on oltava myös oikeasuhtaista. Säänneltyjä ammatteja koskevaa sääntelyä valmistellessaan viranomaisen on varmistettava, että säädökset ovat omiaan takaamaan asetetun tavoitteen saavuttamisen eivätkä ylitä sitä, mikä on tarpeen tavoitteen saavuttamiseksi. Ammattisääntelyä muutettaessa viranomaisen on lisäksi otettava huomioon muutettujen säännösten vaikutus, kun sitä tarkastellaan muiden ammatin harjoittamista koskevien säännösten kanssa, sekä erityisesti se, miten muutetut säännökset yhdessä muiden vaatimusten kanssa myötävaikuttavat saman yleisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen ja ovatko ne tarpeen sen saavuttamiseksi. Suhteellisuusarviointiasetuksen 5 §:n mukaan säänneltyjä ammatteja koskevaa sääntelyä valmistellessaan viranomaisen on varmistettava, että 1 §:ssä tarkoitettujen (ammattipätevyysääntelyä koskevat) säädökset ovat omiaan takaamaan asetetun tavoitteen saavuttamisen eivätkä ylitä sitä, mikä on tarpeen tavoitteen saavuttamiseksi. Valmistellessaan säädöksiä viranomaisen on otettava huomioon ensinnäkin tavoiteltuihin yleisen edun mukaisiin tavoitteisiin liittyvien riskien ja varsinkin kuluttajille, ammattihenkilöille ja muille palvelujen vastaanottajille sekä kolmansille osapuolille aiheutuvien riskien luonne. Ammattisääntelyn on siten oltava oikeasuhtaista.

Pätevyysvaatimuksia ja koulutusta koskeva sääntely on keskeisin keino varmistaa rakentamisen suunnittelijoiden ja työnjohtajien asianmukainen osaamistaso. Asianmukaiset osaamisvaatimukset merkittävästi vähentävät riskejä rakentamisessa tapahtuville virheille. Valmistelussa on arvioitu, että ehdotettavat muutokset ovat tarpeen rakentamisen ja rakennusten turvallisuuden, terveellisyyden sekä laadukkaan rakennetun ympäristön rakentumisen varmistamiseksi, eikä tämän varmentamiseksi ja edistämiseksi ole mahdollista käyttää vähemmän rajoittavia keinoja. Ehdotetut säännökset ovat siten tarpeen ja oikeassa suhteessa niillä tavoiteltavaan yleiseen etuun nähden. Säännöksiä voidaan pitää asianmukaisina ottaen huomioon hyväksyttävä syy ja oikeasuhtaisuuden vaatimus, ja ne ovat siten omiaan saavuttamaan niille asetetun tavoitteen.

Rakentamisen suunnittelu- ja työnohjohtotehtävien sääntelyn osalta oikeasuhtaisuutta arvioitaessa tulee huomioida tavoiteltuihin yleisen edun mukaisiin tavoitteisiin liittyvien riskien ja varsinkin kuluttajille, ammattihenkilöille ja muille palvelujen vastaanottajille sekä kolmansille osapuolille aiheutuvien riskien luonne. Näitä riskejä rakentamisen osalta ovat rakennusvirheet, joilla voi olla merkittävät terveyteen ja talouteen liittyvät suorat ja välilliset vaikutukset.

Rakentamisen turvallisuuden ja terveellisyyden osalta voimassa oleva sääntely koskee lähinnä rakentamisen teknisiä vaatimuksia sekä rakennustuotteita ja niiden valvontaa, ja nämä eivät yksin ole riittäviä sääntelemään ja takaamaan rakentamisen laatua ja turvallisuutta. Näin ollen keskeistä on, että rakentamisen tehtävissä toimivien kelpoisuutta arvioidaan rakentamishankkeen vaativuus huomioiden ja sääntely on asetustasolla.

Ehdotettu sääntely rakentamisen suunnittelu- ja työnohjohtotehtävien osalta on asianmukaista ja näin sillä saavutetaan tavoite rakentamisen turvallisuuden ja terveellisyyden edesauttamisesta ja turvaamisesta. Asetusehdotuksen vaativuusluokat sekä eri vaativuusluokissa tarvittava koulutus ovat johdonmukainen tapa säädellä erilaisten rakentamisen suunnittelu- ja työnohjohtotehtävien vaativuuden tuomia tarpeita, jotka ovat suoraan yhteydessä rakentamisen projektien riskeihin.

Asetusehdotuksella ei rajoiteta henkilöiden tai palvelujen vapaata liikkuvuutta unionin alueella.

Rakentamisen suunnittelutehtävien vaativuusluokkien sääntely on aiemmin ollut asetustasolla. Tällä ehdotuksella ei muuteta merkittävästi sääntelyn nykytilaa tämän osalta. Rakentamisen työnohjohtotehtävien osalta ehdotettu mukailee sääntelemätöntä nykykäytäntöä. Vaativuusluokkien koulutusvaatimusten osalta nyt ehdotettu lähinnä tuo muun muassa ohjeistukseen pohjautuvan nykykäytännön sääntelyn piiriin. Nykytilan säilyttämisellä voitaisiin jossain määrin saavuttaa rakentamisen turvallisuuden ja terveellisyyden takaamisen tavoitteita.

Asetusvalmistelussa on otettu huomioon, että rakentamisen suunnittelu- ja työnohjohtotehtävät ovat erityisosaamista vaativia ja tehtävien monimutkaisuuden vuoksi henkilöiden ammattipätevyys ja vaadittavan koulutuksen tai kokemuksen taso ovat keskiössä. Siksi tehtävissä vaadittavaa ammattipätevyyttä ei voida hankkia muilla vaihtoehtoisilla tavoilla eikä jakaa muiden ammattien kanssa.

Ehdotetulla sääntelyllä on myönteinen vaikutus rakentamisen suunnittelu- ja työnohjohtotehtävissä toimivien osallistumiseen jatkuvaan ammatilliseen kehittämiseen, mikä on keskeistä rakentamisen turvallisuuden ja terveellisyyden takaamiseksi. Tehtävien vaativuusluokkien ja niiden koulutusvaatimusten sisällön lakisääteisyys selkeyttää myös opintoihin hakeutumisen suunnitelmallisuutta, opintokokonaisuuksien valintaa ja myös jatkokouluttautumiseen hakeutumisen suunnitelmallisuutta. Tämän on nyt ehdotettuun sääntelyyn myönteinen vaikutus, kun sitä arvioidaan ammattipätevyysdirektiivin eri vaikutusten kanssa kokonaisuutena. Rakentamisen vaativuusluokkien ja niissä vaadittavien koulutusvaatimusten säätäminen asetustasolla vaikuttaa myönteisesti myös rakentamisen laadun takaamisen tavoitteeseen.

Lakisääteisillä suunnittelu- ja työnohjohtotehtävien koulutusvaatimuksilla vaikutetaan myönteisesti näiden ammattien järjestäytymiseen ja ammattietiikkaan. Pakollinen ammattipätevyys osoittaminen ympäristöministeriön nimittämän toimielimen toimesta vaikuttaa myös edellä mainittuihin myönteisesti. Ehdotettu sääntely edellyttää henkilöä hankkimaan maksullisen todistuksen, millä on henkilön kannalta kustannusvaikutus. Tämä vaatimus kuitenkin koskee koko maata, eikä sillä aseteta määrällisiä rajoituksia ammatinharjoittamiseen tai kielitaitovaatimuksia.

Näiden tehtävien tuominen säänneltyjen ammattien piiriin vaikuttaa myönteisesti myös oppilaitosten koulutuksen järjestämiseen sekä koulutuskokonaisuuksien sisällön suunnitteluun.

4 Valmistelu ja lausuntopalaute

4.1. Perusvalmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä ympäristöministeriössä.

Työhön on osallistunut asiantuntijaryhmä, joka on kokoontunut kahdesti. Ryhmän työhön kutsuttiin oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, opetushallitus, Tampereen korkeakoulu-yhteisö, Tampereen yliopiston rakennetun ympäristön tiedekunta, Aalto yliopisto, Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy, Suomen Kuntaliitto ry, Rakennustarkastusyhdistys RTY ry, FISE Oy, Suomen Arkkitehtiliitto SAFA ry sekä Rakennusinsinöörien liitto RIL ry.

4.2. Lausuntopalaute

Asetusehdotus oli lausunnoilla 25.6.2024–30.8.2024. Lausuntoa pyydettiin 75 taholta. Myös muilla tahoilla ja yksityisillä kansalaisilla oli mahdollisuus antaa lausunto. Lausuntopalvelu.fi –palveluun annettiin määräaikaan mennessä 49 lausuntoa.

Lausuntoyhteenvedoon on koostettu keskeisimmät lausunnonantajien huomiot ja ehdotukset.

Keskeiset nostot lausunnoista

Moni lausuja totesi yleisenä kommenttina, että pitävät säännösten antamista tärkeänä, koska ne luovat pohjan yhdenmukaisille ja selkeille tulkinnoille valtakunnallisesti. Lausunnoissa katsottiin, että jo tosiasiallisesti käytössä olevan viisiportaisen vaativuusluokituksen virallistaminen asetuksella on perusteltua.

Lausunnoissa todettiin siitä, että nykyisin alan toimijoilla käytössä olevat määrittelyt ja esimerkit viisiportaisen vaativuusmäärittelyn mukaisesti tulisi olla yhteneväisesti asetuksessa ja sen perustelumuistiossa. Näiden osalta viitattiin muun muassa perustelumuistiossa oleviin vaativuusluokkamäärittelyjen eroavaisuuksiin, ja todettiin että niitä ei voi perustella. Lausunnoissa viitattiin Topten-kuntien ja FISE Oy:n ohjeisiin, joiden mukaiset määrittelyt ovat valtakunnallisesti vakiintuneita. Lausunnoissa esitettiin huoli nykykäytännön ja perustelumuistion kirjausten ristiriitaisuuksista, mikä tulisi osaltaan vaikeuttamaan vakiintuneiden käytäntöjen yhtenäistä soveltamista.

Esimerkiksi suunnittelu- ja konsultointiyrietykset SKOL ry lausui, että se ei kannata kantavien rakenteiden suunnittelijoiden vaatimusten lieventämistä siirtämällä aiemmin poikkeuksellisen vaativa -luokkaan kuuluvat rakennukset ja rakennejärjestelmät suurelta osin erittäin vaativa -luokkaan, kuten on esitetty. Rakentamisen laadun kannalta he katsovat olevan negatiivinen muutos, että vastaavana rakennesuunnittelijana näissä kohteissa voisi jatkossa toimia aiempaa vähäisemmällä työkokemuksella ja opintomäärällä. Perustelumuistiossa ei ole avattu, miksi tällaiseen muutokseen on päädytty. Samasta perustelumuistion kohdasta saa virheellisen käsityksen, että ehdotukseen olisi nyt vain kirjattu rakennusvalvontaviranomais-

ten jo käytössä oleva käytäntö vaativapulus -luokasta: *"Tämä vakiintunut niin sanottu "väliluokka" on lisätty uuteen rakentamislakiin niin, että luokkia olisi jatkossa viisi..."*. Perustelumuiustiossa jää mainitsematta, että luokkien sisältöä on muutettu oleellisesti nykykäytännöstä. SKOL ry ehdotti, että luonnosta muutettaisiin siten, että kantavien rakenteiden osalta erittäin vaativa -luokan sisältö olisi nykyisen Topten -rakennusvalvontojen tulkinnan mukainen (vaativapulus -luokka).

Monet lausujat esittivät, että tehtävien vaativuusien määrittelyt ovat yleispiirteisiä ja tulkinnanvaraisia. Erityisesti tämä koski uuden vaativuusluokan, eli erittäin vaativien tehtävien eroa suhteessa vaativaan tehtävään. Useat lausujat esittivät tarpeen sille, että tulisi laatia tarkemmat tulkintaohjeet vaativuusluokkien määräytymiselle. Lausunnoissa todettiin, että nykyiset ympäristöministeriön ohjeet tulisi päivittää. Lausunnoissa tuotiin esille tarve havainnollisille soveltamisohjeille, jotka auttavat toimijoita jo hankkeen perustamisvaiheessa tunnistamaan suunnittelu- ja työnjohtotehtävien vaatimukset ja kiinnittämään tehtäviin pätevät toimijat.

Akustiikan ja maisemarakentamisen suunnittelutehtävien tuominen sääntelyn piiriin katsottiin asianmukaiseksi, perustelluksi ja ennen kaikkea tärkeäksi muutokseksi. Useat lausujat pitivät hyvinä ja riittävinä asetusluonnokseen ehdotettuja uusia tehtävänimikkeitä. Samoin pidettiin tärkeänä, että työnjohtotehtävistä säädetään asetuksella.

Lausuntopyyntöä esitettiin kysymys siitä, pitäisikö puu-, betoni- ja teräsrakenteille olla sama vaativuus vai onko puurakentamista tarpeen säädellä tiukemmin. Lisäksi vaativuusien määräytymisestä oli esimerkkejä perustelumuiustioloonnoksessa. Puutuoteteollisuus ry ja RIA ry totesivat, että vaativuusien määräytymisessä ei tulisi olla eroja. Rakennusteollisuus RT ry, Rakennustarkastusyhdistys RTY ry ja useat kunnat totesivat, että puurakenteiden suunnittelu ja toteuttaminen ovat vielä tällä hetkellä tapauskohtaista ja ratkaisut yksilöllisempiä, eikä niihin ole vakiintuneita käytäntöjä verrattuna betoni- ja teräsrakentamiseen. Tästä syystä pidettiin tarpeellisena, että puurakenteiden osalta vaativuusien määräytyminen on tarkasteltava erikseen ja tiukemmin.

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry, Turun kaupunki ja RIL ry:n palotekninen toimikunta esittivät paloteknisen suunnittelutehtävän lisäämistä asetuksen soveltamisalaan. Lausunnoissa todettiin, että palotekninen suunnittelu on merkittävässä roolissa tavanomaista suuremmissa suunnittelukohteissa.

FISE Oy, Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA ry sekä Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL ry esittivät lausunnoissaan, että asetusluonnoksen 1 § soveltamisalaan tulisi lisätä erityisalojen työnjohtajat, mukaan lukien betoni-, puu-, teräs-, pohja- ja kalliorakenteiden työnjohtajat. Minimissään asetukseen tulisi kirjata, että nyt lausunolla olevan asetuksen vaativuusluokkia ja koulutusvaatimuksia voidaan soveltaa edellä mainittujen erityisalojen työnjohtajien pätevyysiin.

Lausunnoissa todettiin, että koulutusvaatimusten osalta säännösten tarkkuustasoa olisi yhdenmukaistettava esimerkiksi koulutussisältöjen ja niiden laajuuksien osalta. Tehtävänimikkeisiin ehdotettiin tietyin osin tarkennuksia vastaamaan nykyisiä koulutusohjelmia.

Rakentamisen suunnittelu- tai työnjohtotehtävissä toimivien pätevyyden osoittamisesta annettuun lakiin (812/2023, *pätevyyden toteamislakiin*) viitaten, opetus- ja kulttuuriministeriö totesi lausunnoissaan siitä, että pätevyyden osoittamislaissa on säännökset ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa (1384/2015, *ammattipätevyyden tunnustamislaki*) tarkoitettujen ulkomaisten tutkintojen vastaavuuden toteamisesta rakentamisen toimialalla silloin, kun edellytyksenä on ympäristöministeriön valtuuttaman

toimielimen antama todistus pätevydestä. Pätevyyden osoittamislain 5 §:ssä säädetään ympäristöministeriölle toimivalta ammattipätevyyden tunnustamislaissa tarkoitetun ammattipätevyyden tunnustamisessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö totesi, että ammattipätevyyden tunnustamislain soveltamisen ulkopuolelle jäävien tilanteiden osalta tulee säätää, eli silloin kun kyse on muun kuin EU/ETA-kansalaisen ja/tai muussa kuin EU/ETA-valtiossa hankitusta koulutuksesta.

Rakli Ry totesi riskin suunnitteluresurssien saatavuuden heikkenemistä ja kustannusten kasvusta, jos pätevyden hakemisen kustannukset muodostuvat joillekin alan toimijoille liian suuriksi. Monet lausujat esittivät huolen siitä, syntykö alalle aitoa kilpailua vai monopoliasemaa yhdelle toimijalla, jos pätevyystodistuksia myöntäviä toimielimiä ei ole useampia.

Lisäksi lausunnoissa esitettiin huolia rakentamislain sääntelystä. Monet ammattialojen järjestöt ja kunnat totesivat lausunnoissaan riskistä rakentamisen laatuun johtuen siitä, että tavanomaisiin suunnittelu- ja työjohtotehtäviin ei vaadita työkokemusta. Lausunnoissa todettiin, että tarkemmista työkokemusvaatimuksista tulisi säätää. Sääntelyn tulisi koskea esimerkiksi sitä, kuinka tuoretta ja minkä ajanjakson sisältä työkokemusta tulisi olla. Tähän liittyen esitettiin huoli osaamisen ylläpidosta esimerkiksi säädösten ja muutoinkin uudistuvan rakentamisen myötä. Nostettiin esille huoli siitä, että rakentamislaissa pääsuunnittelutehtävän vaativuusluokkaa ei enää säädellä suhteessa muiden tehtävien vaativuusluokkaan.

4.3. Jatkovalmistelu

Lausuntopalautteen perusteella asetukseen on tehty täsmennyksiä ja vähäisiä muutoksia. Asetuksen soveltamisalaa tarkennettiin siten, että asetusta sovellettaisiin rakennusten, rakennelmien ja maisemarakentamisen suunnittelu- ja työjohtotehtäviin. Maisemarakentamisen suunnittelutehtävien koulutusvaatimuksiin otettiin huomioon myös arkkitehtien ja rakennusarkkitehtien mahdollisuus toimia tehtävissä.

Lausunnoissa esille tuotuja ehdotuksia lisättävistä tehtävänimikkeistä koskien materiaaliikohtaisia erityisalan työjohtajia ja paloteknistä suunnittelijaa ei katsottu tarkoituksenmukaiseksi ottaa sääntelyn piiriin. Perusteluiksi materiaaliikohtaisten erityisalojen työjohtajien osalta katsottiin, että rakenteellisen lujuuden ja vakauden sääntely sisältää osaltaan tarkoituksenmukaiset vaatimukset laadunvarmistamisesta. Lisäksi rakentamishankkeeseen ryhtyvän on tarkastusasiakirjamenettelyssä sekä rakennusvaiheiden vastuuhenkilöiden ja työvaihetarkastuksia suorittavien henkilöiden nimeämisessä otettava huomioon asiantuntijoiden osaaminen ja kokemus hankkeen vaativuuden mukaisesti. Rakennusvalvontaviranomainen voi omalta osaltaan ottaa kantaa laadunvarmistusmenettelyihin ja rakentamishankkeeseen ryhtyvän asiantuntijoihin. Näin myöskään rakennusvalvontaviranomaisten yleisenä käytäntönä ei ole ollut vaatia kyseisiä erityisalan työjohtajia hyväksyttäväksi. Paloteknisen suunnittelun osalta tehtävän sääntelyä ei katsottu tarpeelliseksi, koska paloteknisen asiantuntemuksen tai suunnittelun puutteet eivät ole yleisen käsityksen mukaan nousseet haasteiksi rakentamishankkeissa. Rakentamishankkeeseen ryhtyvien vakiintunut käytäntö on kiinnittää hankkeisiin riittävä palotekninen asiantuntemus hankkeen vaativuuden mukaisesti. Yleisesti ottaen lainsäädännön ja sääntelyn tarvetta on tarkasteltava sen tarpeellisuuden, vaikuttavuuden ja tavoitteen sekä sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta. Lainsäädännön valmistelusta vastaava ministeriö seuraa säännösten toimeenpanoa ja vaikutusten toteutumista. Seurannassa arvioidaan lainsäädännön toimivuutta ja mahdollisia muutostarpeita.

Vaativuusluokkien määräytymisestä annettuja esimerkkejä yhdenmukaistettiin ja selkeytettiin ottamalla huomioon toimialan vakiintuneet käytännöt (Topten-ohjeet ja FISE Oy:n ohjeet). Näin muun muassa perustelumuihistiossa esitettyjä esimerkkejä kantavien rakenteiden suunnittelutehtävien vaatimusten määräytymisestä muutettiin vastaamaan nykykäytäntöä alalla.

Koulutusvaatimusten osalta päivitettiin tiettyjä tutkintonimikkeitä ja koulutusvaatimusten sisältöjä. Tarkempien koulutusvaatimusten osalta opintosuoritusten opintopistevaatimusten poistaminen katsottiin asianmukaiseksi. Tällä mahdollistettaisiin sääntelyn joustavuus tulevaisuuden opintokokonaisuuksien kehittämisessä. Liian yksityiskohtainen sääntely saattaisi vaikeuttaa myös henkilöiden opinto- ja urapolkujen toteutumista. Tämä Petteri Orpon hallitusohjelman tavoite (luku 5.3 Korkea osaaminen ja sivistys tulevaisuuden perustana) korkeakoulutuksen tarpeettoman kasautumisen ehkäisemiseksi on näin otettu huomioon asetusvalmistelussa. Asia on otettu huomioon asetusvalmistelussa pohjautuen yhteistyöhön opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

Poikkeuksellisen vaativien työnjohtotehtävien koulutusvaatimuksissa on otettu huomioon rakentamislain 87 §:n 1 momentissa säädetyt vähimmäisvaatimukset koulutustasoista, jonka mukaisesti koulutusvaatimuksena on korkeakoulututkinto. Tämän vuoksi asetukseen ei voida sisällyttää aiempia insinööritutkintoja, jotka ovat aiemman ammatillisen korkea-asteen tutkintoja.

4.4. Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa asian kiireellisyyden vuoksi.

5 Säännöskohtaiset perustelut

Säännöskohtaisissa perusteluissa esitetyt esimerkit suunnittelu- ja työnjohtotehtävien vaativuuksien määräytymisestä perustuvat osaltaan ympäristöministeriön aiempiin ohjeisiin. Esimerkkejä on päivitetty ottamalla huomioon alan vakiintuneet käytännöt (Topten-ohjeet, FISE Oy:n ohjeet), joissa vaativa -luokka on jaettu kahteen luokkaan (vaativa ja vaativapluus -luokat). Lainsäädäntöön vaativapluus -luokka on säädetty uutena erittäin vaativa -luokkana. Perustelumuihistiossa esitetyt esimerkit eivät ole alan toimijoita ja viranomaisia sitovia. Tehtävien vaativuuksien määräytymistä eri vaativuusluokkiin tarkastellaan monien tekijöiden kautta. Vaativuuksien määräytyminen voi myös muuttua. Tämä voi tapahtua esimerkiksi silloin, kun jokin aiemmin uusi tai kokeellinen rakentamistapa muuttuu vakiintuneeksi käytännöksi.

Luku 1 Soveltamisala

1 §. Soveltamisala

Ehdotetussa 1 § säädettäisiin asetuksen soveltamisalasta. Sääntely kohdistuisi rakennusten, rakennelmien ja maisemarakentamisen suunnittelu- ja työnjohtotehtäviin. Huomioitavaa soveltamisalan osalta ovat uudet siihen lisättäväksi ehdotetut suunnittelualat, joita ovat kalliorakentaminen, akustiikka ja maisemarakentaminen.

2 Luku Rakennussuunnittelutehtävien vaativuus

Luvussa 2 säädettäisiin, milloin rakennussuunnittelutehtävä määritetään vähäiseksi (2 §), tavanomaiseksi (3 §), vaativaksi (4 §), erittäin vaativaksi (5 §) ja poikkeuksellisen vaativaksi (6 §).

2 §. Vähäinen rakennussuunnittelutehtävä

Pykälässä säädetäisiin vähäisestä rakennussuunnittelutehtävästä. Rakennussuunnittelutehtävä on vähäinen 1 momentin perusteella, jos kyseessä on yksikerroksisen ja pinta-alaltaan pienen ja muuhun käyttöön kuin asumiseen tai työntekoon tarkoitetun rakennuksen suunnittelu edellyttäen, että rakennuksen ympäristöstä ja rakennuspaikan ei aiheudu rakennuksen suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Kyseessä on esimerkiksi vajan, liiterin, kioskin, pieni katoksen tai muun yksinkertaisen rakennelman suunnittelutehtävä. Tällöin suunniteltava kohde ei esimerkiksi sijaitse näkyvästi kaupunkikuvassa tai se sijoitetaan tavanomaiseen maaseutu- tai pienteollisuusympäristöön.

Jos kyseessä olisi asumiseen tai työntekoon tarkoitetun rakennuksen suunnittelutehtävä, rakennukseen kohdistuisi eri tavoin esimerkiksi terveellisyyteen ja turvallisuuteen liittyviä vaatimuksia. Tällainen suunnittelutehtävä ei siten enää olisi vähäinen.

Pykälän 2 momentin mukaan rakennussuunnittelutehtävä on vähäinen, jos suunniteltava korjaus- ja muutostyö on yksikertainen ylläpitokorjaus. Tehtävä sijoittuu tähän vaativuusluokkaan rakennuksen koosta tai käyttötarkoituksesta riippumatta, jos kyseessä on yksinkertainen ylläpitokorjaus. Tällaisena pidetään korjausta, joka ei vaikuta rakennuksen teknisiin tai toiminnallisiin ominaisuuksiin eikä rakennuksen ulkoonäköön.

3 §. Tavanomainen rakennussuunnittelutehtävä

Pykälässä säädetäisiin, milloin rakennussuunnittelutehtävä katsottaisiin tavanomaiseksi. Rakennussuunnittelutehtävä on tavanomainen pykälän 1 momentin perusteella, jos kyseessä on yksi- tai kaksikerroksisen ja pinta-alaltaan pienehkön rakennuksen suunnittelu edellyttäen, että rakennuksen arkkitehtoniset, tekniset ja toiminnalliset vaatimukset olisivat tavanomaiset eikä rakennuksen käyttötarkoituksesta, ympäristöstä ja rakennuspaikasta aiheudu rakennuksen suunnittelulle tavanomaisesta poikkeavia vaatimuksia.

Momentin 1 perusteella pinta-alaltaan pienehkönä pidetään rakennusta, jonka kerrosala on yleensä enintään 300 neliometriä. Tyypillinen tavanomainen rakennussuunnittelutehtävä on esimerkiksi pientalon (omakotitalo tai paritalo), pienehkön teollisuus-, varasto- tai maatalousrakennuksen tai yksittäinen vapaa-ajan rakennuksen tai saunarakennuksen suunnittelu. Rakennuksen ympäristöstä tai rakennuspaikasta ei yleensä aiheudu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia, jos esimerkiksi ympäristön rakennuskanta on harva ja rakennuspaikka on väljä sekä maastoltaan melko tasainen.

Pykälän 2 momentin mukaan korjaus- ja muutostyön rakennussuunnittelutehtävä on tavanomainen, jos korjaus- ja muutostyö ei vaikuta rakennuksen arkkitehtuuriin eikä merkittävästi teknisiin tai toiminnallisiin ominaisuuksiin eikä myöskään rakennuksen ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakennuksen käyttötarkoituksesta tai muusta ominaisuudesta aiheudu rakennuksen suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Nämä edellytykset eivät riipu korjattavan rakennuksen koosta tai käyttötarkoituksesta. Suunnittelutehtävä voi olla esimerkiksi pientalon tai maatalousrakennuksen peruskorjaus tai laajennus, liike- tai muun huoneiston sisätilojen korjaus- ja muutostyö, jota koskee asemakaavan aluekohtainen säilyttämismääräys eikä suunnittelu vaikuta säilytettäväksi tarkoitettuihin ominaispiirteisiin, tai vähäinen käyttötarkoituksen muutos liikerakennuksessa. Tähän ryhmään kuuluu myös kiinteistön linjasaneerausten suunnittelu silloin, kun siihen ei liity huonetilojen tai porrashuoneen merkittäviä muutostöitä.

Jos suunnittelun kohde sijaitsee alueella, jota koskee asemakaavan aluekohtainen säilytysmääräys, voi korjaus- tai muutostyön suunnittelu olla tavanomaista silloin, kun ei vaikuteta säilytettäväksi tarkoitettuihin ominaispiirteisiin. Sen sijaan, kun kohteena oleva rakennus on suojeltu, sen korjaus- tai muutostyön suunnittelutehtävä kuuluu yleensä vähintään vaativaan luokkaan.

4 § Vaativa rakennussuunnittelutehtävä

Rakennussuunnittelutehtävä on vaativa minkä tahansa 1 momentin alakohdan perusteella.

Jos kyseessä on yli kaksikerroksisen tai muuten kooltaan suuren rakennuksen suunnittelu, on rakennussuunnittelutehtävä alakohdan 1 mukaan vaativa. Kooltaan suurena pidetään 1–2 -kerroksista rakennusta, jonka kerrosala ylittää yleensä 300 neliometriä.

Alakohdan 2 perusteella rakennussuunnittelutehtävä on vaativa, jos rakennus on käyttötarkoitukseltaan sellainen, että sen on täytettävä korkeat arkkitehtoniset, tekniset tai toiminnalliset vaatimukset. Suunnitellaan esimerkiksi asuinkerrostalo, rivitalo, liike- tai toimistorakennus, koulu, päiväkotit, terveyskeskus, kirjasto, liikuntarakennus tai vaativa teollisuusrakennus. Suunnittelutehtävä on yleensä vaativa myös silloin, kun kohteessa on useampi kuin yksi käyttötarkoitus.

Alakohdan 3 mukaan rakennussuunnittelutehtävä on vaativa, jos rakennuksen ympäristö edellyttää rakennuksen arkkitehtuurin sovittamista kaupunkikuvaan tai maisemaan. Riippumatta suunniteltavan rakennuksen koosta tai käyttötarkoituksesta, rakennussuunnittelutehtävä on aina vaativa, jos rakennuksen ympäristöstä aiheutuu erityisiä vaatimuksia rakennuksen sovittamiselle ympäristöön ja maisemaan. Tällainen on tilanne, jos rakennus suunnitellaan esimerkiksi tiiviisti rakennetulle tai rakennustyyliltään yhtenäiselle alueelle. Näin ollen voi pientalonkin suunnittelutehtävä olla vaativa kohteen sijainnista johtuen. Rakennussuunnittelutehtävä on vaativa myös, jos kohde sijoittuu esimerkiksi näkyvästi avoimeen kaupunkikuvaan tai maisemaan.

Rakennussuunnittelutehtävä on alakohdan 4 mukaan vaativa myös silloin, kun rakennuspaikasta aiheutuu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Rakennuspaikalla voi olla esimerkiksi erityisen vaihtelevat tai muutoin vaikeat maastonmuodot tai rakennuspaikkaan voi kohdistua vaikeita melu- tai muita ympäristöhaittoja. Rakennuspaikan asemakaavasta voi myös aiheutua erityisiä vaatimuksia suunnittelulle kuten suuri tonttitehokkuus tai uudisrakentamista ohjaava alueellinen säilyttämismääräys.

Pykälän 2 momentin mukaan korjaus- tai muutostyön rakennussuunnittelutehtävä on vaativa, jos korjaus- ja muutostyölle asetetut arkkitehtoniset, tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat korkeat tai rakennuksen ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakennuksen käyttötarkoituksesta tai muusta ominaisuudesta aiheutuu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Nämä edellytykset eivät riipu rakennuksen koosta tai käyttötarkoituksesta. Vaativa rakennussuunnittelutehtävä voi olla esimerkiksi toimistorakennuksen peruskorjaus ja laajennus tai pientalon muuttaminen päiväkodiksi. Yleensä kun suunnitellaan rakennuksen pääkäyttötarkoituksen muutos, on rakennussuunnittelutehtävä vaativa. Toiminnan luonteen muuttuessa voivat nimittäin monet suunnitteluvaatimukset lisääntyä, kuten turvallisuuteen ja terveellisyteen liittyvät vaatimukset.

Rakennuksen ominaisuuksista aiheutuu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia esimerkiksi silloin, kun korjaus- tai muutostyö kohdistuu suojeltuun rakennukseen. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla annetuilla asema-, yleis- tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka muun lain

tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia. Rakennussuunnittelutehtävä on tällöin vaativa, vaikka korjaus tai muutos ei vaikuta suojeltuihin ominaispiirteisiin; esimerkiksi suunnitellaan sisätilojen korjaus- tai muutostyö rakennuksessa, jonka julkisivut on suojeltu.

5 § Erittäin vaativa rakennussuunnittelutehtävä

Rakennussuunnittelutehtävä katsotaan erittäin vaativaksi, jos suunniteltavan rakennuksen on täytettävä erittäin korkeat arkkitehtoniset, tekniset tai toiminnalliset vaatimukset käyttötarkoituksensa tai ominaisuuksiensa vuoksi tai jos rakennuksen ympäristöstä aiheutuu erittäin merkittäviä vaatimuksia rakennuksen arkkitehtuurin soveltamiselle kaupunkikuvaan tai maisemaan. Tehtävä katsotaan myös erittäin vaativaksi, jos suunnittelu edellyttää vaativien suunnittelu-, laskenta- tai mitoitusten menetelmien käyttöä, taikka rakennuspaikasta aiheutuu suunnittelulle erittäin merkittäviä vaatimuksia.

Esimerkkejä erittäin vaativasta suunnittelutehtävästä ovat asuinkerrostalot, kaupunkipientalo-tyyppiset pientalot, koulu- ja päiväkotihankkeet, urheiluhallit, urheilu- ja liikuntarakennukset, liike- ja toimistotalot, hoitolaitokset ja majoitusrakennukset. Erittäin vaativiksi suunnittelutehtäviksi luokitellaan myös vaativille käyttäjäryhmille suunniteltavat, harvoin toteutettavat tai suuret rakennukset, esimerkiksi: rakennussuojeluvaatimuksia, ympäristövaatimuksia, vaativat tekniset ratkaisut.

Pykälän 2 momentin mukaan, rakennussuunnittelutehtävä korjaus- ja muutostyössä on erittäin vaativa, jos korjaus- ja muutostyön arkkitehtoniset, tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat erittäin korkeat tai rakennuksen ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakennuksen käyttötarkoituksesta tai ominaisuudesta aiheutuu suunnittelulle erittäin merkittäviä vaatimuksia.

Erittäin vaativaksi suunnittelutehtäväksi katsotaan korjaus- ja muutostyö suojellussa tai muutoin arvokkaassa rakennuksessa, kun niillä on vähäisessäkin määrin vaikutusta suojeluarvoihin tai rakennuksen ominaispiirteisiin sekä kun kyseessä on ullakkorakentaminen, merkittävät pääkäyttötarkoituksen muutokset, asuinkerrostalon peruskorjaus, johon liittyy merkittäviä tila- ja julkisivumuutoksia, toimistorakennuksen muutos, johon liittyy sekä tilajaon että julkisivujen merkittäviä muutoksia.

6 § Poikkeuksellisen vaativa rakennussuunnittelutehtävä

Rakennussuunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa minkä tahansa 1 momentin alakohdan perusteella.

Alakohdan 1 perusteella poikkeuksellisen vaativa rakennussuunnittelutehtävä on kyseessä, jos suunniteltavan rakennuksen on käyttötarkoituksen tai muun ominaisuuden vuoksi täytettävä poikkeuksellisen korkeat arkkitehtoniset, tekniset tai toiminnalliset vaatimukset. Tällaisia voivat olla esimerkiksi merkittävien julkisten rakennusten suunnittelutehtävät, kuten kulttuuri- tai kirkkorakennus, monialainen sairaala- tai yliopistokompleksi, suuri liike-, majoitus tai kongressikeskus, ydinvoimala, telakka tai muu harvoin toteutettava teollisuus- tai tuotantorakennus.

Rakennussuunnittelutehtävä on alakohdan 2 mukaan poikkeuksellisen vaativa, jos rakennus suunnitellaan suojeltuun tai muutoin kaupunkikuvallisesti, kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti arvokkaaseen ympäristöön. Suojeltuna ympäristönä pidetään maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) nojalla annetuilla kaavoilla suojeltuja ympäristö- ja rakennuskokonaisuuksia. Kaupunkikuvallisesti tai maisemallisesti arvokaina ympäristöinä pidetään kohteita, jotka sisältyvät inventointeihin valtakunnallisesti merkittävistä ra-

kennetuista kulttuuriympäristöistä (RKY 2009) tai valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista (Valtioneuvoston periaatepäätös 5.1.1995 maisema-alueista ja maisemanhoidon kehittämisestä). Lisäksi näihin voi rinnastua muu kaupunkikuvallisesti tai maisemallisesti poikkeuksellisen arvokas ympäristö, vaikkei se sisältyisi edellä mainittuihin asiakirjoihin. Suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa myös, kun kohde sijaitsee kaupunkirakenteellisesti erittäin merkittävässä ympäristössä, kuten ydinkeskustassa keskeisellä näkömäkselillä.

Alakohdassa 3 säädetään, että rakennussuunnittelutehtävä sijoittuisi tähän vaativuusluokkaan myös, jos suunnittelu edellyttää uusien tai muutoin erittäin vaativien suunnittelu-, laskenta- tai mitoitusten menetelmien käyttöä. Näitä tarvitaan esimerkiksi silloin, kun suunnitellaan kokeellinen tai muutoin ainutkertainen ratkaisu, josta ei ole kokemuseräistä tietoa.

Pykälän 2 momentin mukaan korjaus- ja muutostyön rakennussuunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa, jos tehtävän arkkitehtoniset, tekniset tai toiminnalliset vaatimukset olisivat poikkeuksellisen korkeat. Tällainen voi olla esimerkiksi merkittävän kulttuurirakennuksen peruskorjauksen rakennussuunnittelutehtävä tai poikkeuksellisen vaativa käyttötarkoituksen muutos. Jos rakennuksen erittäin arvokkaasta ympäristöstä aiheutuu suunnittelulle poikkeuksellisia vaatimuksia, kuuluisi tehtävä myös tähän vaativuusluokkaan. Suunnitellaan esimerkiksi julkisivua muuttava merkittävä korjaus- tai muutostyö kaupunkikuvallisesti arvokkaassa ympäristössä.

Korjaus- ja muutostyön rakennussuunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa myös silloin, jos rakennuksen käyttötarkoituksesta tai muusta ominaisuudesta aiheutuu suunnittelulle poikkeuksellisia vaatimuksia. Tyypillinen tällainen tilanne on silloin, kun korjaus- tai muutostyön suunnittelu kohdistuu suojeltuun rakennukseen ja edellyttää muutosten ja suojeltavien ominaispiirteiden yhteensovittamista. Esimerkiksi suunnitellaan peruskorjaus rakennuksessa, jonka sisätilat on suojeltu, tai laajennus rakennuksessa, jonka julkisivut on suojeltu. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla annetuilla asema-, yleis- tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka muun lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia. Muita tässä tarkoitettuja korjattavan rakennuksen ominaisuuksia voivat olla esimerkiksi rakennuksen korjausta edeltävä kunto ja mahdollisten vaurioiden luonne ja laajuus.

3 Luku Kantavien rakenteiden suunnittelutehtävien vaativuus

Luvussa 3 säädetäisiin, milloin kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä määritetään vähäiseksi (7 §), tavanomaiseksi (8 §), vaativaksi (9 §), erittäin vaativaksi (10 §) ja poikkeuksellisen vaativaksi (11 §).

Vaativuusluokkien määräytymisen osalta on keskeistä kantavissa rakenteissa käytettävät rakennemateriaalit. Rakennemateriaalien ominaisuudet vaikuttavat siihen, millaisia rakenteita niistä on mahdollista toteuttaa. Rakennemateriaaleilla ja niiden ominaisuuksilla on keskeinen merkitys rakenteiden vakaudelle ja lujuudelle. Suunnittelutehtävän vaativuutta tarkasteltaessa rakennuksen koko, rakenteiden suuruudet ja mitat sekä olennaiset tekniset vaatimukset määrittelevät suunnitteluosaamisen tasoja. Mitä vaativammista rakenteista ja niiden suunnittelusta, mitoituksista sekä teoreettisen ja käytännön soveltamisen osaamistasosta on kyse, sitä vaativammasta suunnittelutehtävästä on kyse.

7 §. Vähäinen kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä

Rakenteiden suunnittelutehtävä on 1 momentin perusteella vähäinen, jos kyseessä on yksikerroksisen ja pinta-alaltaan pienen ja muuhun käyttöön kuin asumiseen ja työntekoon tarkoitetun rakennuksen suunnittelu, ja rakennuksen kantavat rakenteet ovat teknisiltä ja toiminnallisilta vaatimuksiltaan yksinkertaiset. Kyseessä on esimerkiksi vajan tai muun yksinkertaisen rakennelman kantavien rakenteiden suunnittelu.

Silloin, kun kyseessä on asumiseen tai työntekoon suunniteltava rakennus, rakennuksen kantaviin rakenteisiin kohdistuu eri tavoin esimerkiksi turvallisuuteen liittyviä vaatimuksia eikä tällainen suunnittelutehtävä enää siten ole vähäinen. Rakenteiden yksinkertaisuuden vuoksi ei erityissuunnitelmaa yleensä tarvita, vaan rakenteet voidaan esittää rakennussuunnitelmassa.

Pykälän 2 momentin mukaan kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä on vähäinen, jos suunniteltava korjaus- ja muutostyö on yksinkertainen ylläpitokorjaus. Tällä tarkoitetaan rakennuksen koosta tai käyttötarkoituksesta riippumatta sellaista ylläpitokorjausta, joka ei vaikuta rakennuksen teknisiin ominaisuuksiin.

8 §. Tavanomainen kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä

Momentin 1 perusteella kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä on tavanomainen, jos kyseessä on yksi- tai kaksikerroksisen pienehkön rakennuksen kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä edellyttäen, että rakennuksen kantavat rakenteet ovat teknisiltä ja toiminnallisilta vaatimuksiltaan yksinkertaiset ja suunnittelussa voidaan käyttää yleisiä suunnitteluohjeita ja vakiintuneita ratkaisuja. Esimerkiksi suunnitellaan kantavat rakenteet vapaa-ajan rakennukseen, jossa on tavanomaiset pientalon rakenteet, tai pienehkön maatalous- tai varastorakennukseen, jonka jänneväli on enintään kuusi metriä ja kerrosala enintään 300 neliometriä. Rakenteet ja niiden liitokset ovat suunniteltaville materiaaleille tyypillisiä, jolloin suunnittelustandardien ja -ohjeiden soveltaminen on yksinkertaista.

Pykälän 2 momentin mukaan korjaus- tai muutostyössä kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä on tavanomainen, jos korjaus- ja muutostyölle asetetut kantavien rakenteiden tekniset ja toiminnalliset vaatimukset ovat yksinkertaiset edellyttäen, että suunnittelussa voidaan käyttää yleisiä suunnitteluohjeita ja vakiintuneita ratkaisuja eikä rakennuksen ominaisuuksista aiheudu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Tyypillinen suunnittelukohde on kaksikerroksisen rakennuksen rakenteiden korjaus- ja muutostyö tavanomaisia menetelmiä ja vakiintuneita ratkaisuja käyttäen ja samalla edellyttäen, ettei työnaikainen tuenta ole erityisen vaativaa.

9 §. Vaativa kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä

Kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä on vaativa minkä tahansa 1 momentin alakohdan perusteella.

Jos kyseessä on yli kaksikerroksisen tai kooltaan muuten suuren rakennuksen kantavien rakenteiden suunnittelu, on suunnittelutehtävä alakohdan 1 mukaan vaativa. Kantavien ja jäykistävien rakenteiden suunnittelutehtävä on vaativa esimerkiksi silloin, kun rakennetaan betoni- tai teräsrakenteinen kerrostalo, jossa on 3–8 kerrosta kellarikerrokset mukaan lukien. Puurakenteisen rakennuksen kantavien rakenteiden suunnittelu katsotaan vaativaksi, jos puurakenteisia kerroksia on enintään neljä.

Suunnittelutehtävä voi olla vaativa myös, kun suunnitellaan kantavat rakenteet 1–2-kerroksiseen rakennukseen, joka on kerrosalaltaan suuri (vähintään 300 neliometriä), tai jänneväli on kohtalaisen suuri (6–

15 metriä) tai joka on huomattavan korkea. Tällainen kohde on esimerkiksi hallimainen rakennus kuten maneesi.

Alakohdan 2 perusteella kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä on vaativa, jos rakennuksen koon, kuormien tai muun ominaisuuden vuoksi kantavien rakenteiden on täytettävä korkeat tekniset tai toiminnalliset vaatimukset. Rakenne voi olla esimerkiksi raskaasti kuormitettu ja siihen voi kohdistua suuria pistekuormia tai dynaamisia kuormia. Suunnittelutehtävä voi olla vaativa myös, jos kantavilta ja jäykistäviltiltä rakenteilta edellytetään erityisominaisuuksia kuten keveyttä, poikkeavaa muotoilua tai epätavallisen materiaalin käyttöä. Kantavien rakenteiden suunnittelun vaativuuteen voivat vaikuttaa myös rakennuksen arkkitehtoniset ratkaisut taikka muut vaatimukset kuten energiatehokkuus-, ääni- tai palotekniset vaatimukset.

Pykälän 2 momentin mukaan kantavien rakenteiden korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävä on vaativa, jos korjaus- ja muutostyölle asetetut tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat korkeat tai rakennuksen ominaisuuksista aiheutuu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Kyseessä on tyypillisesti korjaus- ja muutostyö yli kaksikerroksiseen tai muutoin suureen kohteeseen, esimerkiksi kantavien rakenteiden peruskorjaus, tai kohde, jossa käyttötarkoituksen muutoksen johdosta kantavien rakenteiden kuormitus kasvaa.

Suunnittelutehtävä on yleensä vaativa myös, jos kantaviin rakenteisiin suunnitellaan rei'ityksiä tai loveuksia, jolloin kantavien rakenteiden toiminta voi rasisusten kasvaessa muuttua, vaikka kuormitus ei kasvaisikaan.

Lisäksi kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä voi olla vaativa rakennuksen koosta riippumatta, jos korjaus- tai muutostyö edellyttää merkittäviä työnaikaisia tuentoja.

Jos kantavien rakenteiden korjaus- tai muutostyö kohdistuu suojeltuun rakennukseen, mutta ei vaikuta suojeltuihin ominaispiirteisiin, on suunnittelutehtävä yleensä vaativassa luokassa. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan asema-, yleis- tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia.

10 § Erittäin vaativa kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä

Kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä on erittäin vaativa, jos rakenteiden on täytettävä erittäin korkeat tekniset tai toiminnalliset vaatimuksen rakennuksen koon, kuormien tai muun ominaisuuden vuoksi.

Kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä on erittäin vaativa, jos suunnittelu edellyttää vaativien suunnittelu-, laskenta- tai mitoitusmenetelmien käyttöä.

Lisäksi kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä on erittäin vaativa, jos suunniteltavan rakenteen mahdollisesta viasta tai vauriosta voi aiheutua merkittäviä vahinkoja ihmisille tai ympäristöön.

Erittäin vaativia suunnittelutehtäviä voivat olla esimerkiksi:

- betonirakenteinen asuinkerrostalo, jossa on 9–15 kerrosta kellarikerrokset mukaan lukien
- teräsrakenteinen rakennus, jossa on 9–12 kerrosta kellarikerrokset mukaan lukien
- puukerrostalo, jossa on 5–8 puurakenteista kerrosta
- jänneväliiltään 15–25 metrin rakenneosat.

Kantavien rakenteiden korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävä on erittäin vaativa, jos korjaus- ja muutostyön tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat erittäin korkeat tai rakennuksen ominaisuuksista aiheutuu suunnittelulle erittäin merkittäviä vaatimuksia.

11 §. Poikkeuksellisen vaativa kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä

Kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa minkä tahansa 1 momentin alakohdan perusteella.

Alakohdan 1 perusteella kyseessä on kantavien rakenteiden poikkeuksellisen vaativa suunnittelutehtävä, jos suunniteltavan rakennuksen koon, kuormien tai muun ominaisuuden vuoksi kantavien rakenteiden on täytettävä poikkeuksellisen korkeat tekniset tai toiminnalliset vaatimukset. Suunniteltava kohde on tällöin erittäin suuri tai sen kuormat ovat poikkeuksellisia. Tällaisena kohteena voidaan pitää esimerkiksi betonirakenteista rakennusta, jossa on yli 15 kerrostasoa kellarikerrokset mukaan lukien taikka jossa on yli kahdeksan puurakenteista kerrosta. Kyseessä voi myös olla rakennus, jonka jänneväli on poikkeuksellisen suuri, yleensä yli 25 metriä, kuten kilpaurheiluhalli. Rakenteeseen kohdistuvia kuormia voidaan pitää poikkeuksellisina, jos esimerkiksi muuttuvien kuormien osuus kokonaiskuormituksesta on suuri tai dynaamisten kuormien suuruus on merkittävä. Kyse voi myös olla jännitetystä erikoisrakenteesta, joka ei ole sarjavalmistainen betonielementti.

Kantavien rakenteiden suunnittelun poikkeukselliseen vaativuuteen voivat vaikuttaa myös rakennuksen arkkitehtoniset ratkaisut tai muut erityisvaatimukset; esimerkiksi rakennus on erityisen hoikka tai rakennuksen kantava runko muutoin poikkeuksellisen muotoinen.

Kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä on alakohdan 2 perusteella poikkeuksellisen vaativa, jos suunnittelu edellyttää uusien tai muutoin erittäin vaativien suunnittelu-, laskenta- tai mitoitusmenetelmien käyttöä. Tällaisessa tapauksessa suunnittelun kohteena on kokeellinen tai muutoin ainutkertainen kantava rakenne, jonka suunnittelusta ei ole kokemusperäistä tietoa, jolloin edellytetään rakennetekniikan teoreettisten perusteiden syvällistä soveltamista. Esimerkiksi suunnitellaan poikkeuksellinen liitto- tai erikoisrakenne tai suunnitteluun liittyy kantavien rakenteiden, rakennusosien, elementtiliitosten tai muiden uusien, erittäin vaativien ratkaisujen tuotekehitys.

Tämän alakohdan soveltamisessa on otettava huomioon, että suunnitteluratkaisut, jotka alun perin ovat olleet uusia ja kokeellisia, voivat kokemusten karttuessa muuttua vallitsevaksi käytännöksi, jolloin suunnittelun vaativuus voi tältä osin muuttua.

Alakohdassa 3 säädetään, että suunnittelutehtävä kuuluu tähän vaativuusluokkaan myös, kun suunniteltavan rakenteen mahdollisesta viasta tai vauriosta voi aiheutua merkittäviä vahinkoja ihmisille tai ympäristöön. Tällaisessa suunnittelutehtävässä suunnitellaan kantavat ja jäykistävät rakenteet esimerkiksi rakennukseen, jossa on usein samanaikaisesti suuri joukko ihmisiä kuten stadion tai lentoterminaali. Tehtävänä voi myös olla kantavien rakenteiden suunnittelu esimerkiksi suureen säiliöön, jonka sisältö on ympäristölle haitallista.

Pykälän 2 momentin mukaan kantavien rakenteiden korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa, jos tehtävän tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat poikkeuksellisen korkeat tai jos rakennuksen ominaisuuksista aiheutuu suunnittelulle poikkeuksellisia vaatimuksia. Suunnitellaan esimerkiksi korjaus- ja muutostyö kohteeseen, jossa vaativan rakenteen staattista toimintaa muutetaan

merkittävästi tai käyttötarkoitusta muutetaan kantavien rakenteiden kannalta merkittävästi vaativammaksi, kuten teollisuusrakennuksen muuttaminen suureksi yleisötilaksi.

Lisäksi kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä voi olla poikkeuksellisen vaativa rakennuksen koosta riippumatta, jos korjaus- tai muutostyö edellyttää poikkeuksellisen vaativia työnaikaisia tuentoja.

Jos kantavien rakenteiden korjaus- tai muutostyö kohdistuu suojeltuun rakennukseen ja vaikuttaa suojelutuihin ominaispiirteisiin, on suunnittelutehtävä yleensä poikkeuksellisen vaativassa luokassa; esimerkiksi kantavien rakenteiden korjaus- ja muutostyö rakennuksessa, jonka sisätilat on suojeltu. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan asema-, yleis- tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia.

Luku 4 Pohjarakenteiden ja kalliorakenteidensuunnittelutehtävien vaativuus

Luvussa 4 säädetäisiin, milloin pohjarakenteiden ja kalliorakenteidensuunnittelutehtävä on tavanomainen (12 §), vaativa (13 §), erittäin vaativa (14 §) ja poikkeuksellisen vaativa (15 §). Pohjarakenteiden ja kalliorakenteiden suunnittelussa ei ole vähäiseksi määritettäviä suunnittelutehtäviä.

Luvun 4 pykälissä uuden rakennuksen ja uuden kalliorakenteen suunnittelutehtävän vaativuuden määräytymisestä säädetään 1 ja 2 momenteissa ja korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävän vaativuudesta 3 momentissa. Näin korostetaan ja selvennetään korjausrakentamisen suunnittelutehtävien vaativuuden määräytymistä.

12 § Tavanomainen pohjarakenteiden ja kalliorakenteiden suunnittelutehtävä

Pohjarakenteiden suunnittelutehtävä on tavanomainen 1 momentin perusteella, jos kyseessä on kooltaan pienehkön rakennuksen suunnittelu ja sen pohjarakenteet ovat teknisiltä ja toiminnallisilta vaatimuksiltaan yksinkertaiset. Samalla edellytetään, että rakennuksen ympäristöstä tai rakennuspaikasta ei aiheudu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Tyypillisessä tavanomaisessa suunnittelutehtävässä suunnitellaan pohjarakenteet enintään kaksikerroksiseen rakennukseen kuten pientaloon, jossa voi lisäksi olla tavanomainen kellarikerros. Rakennuspaikan maaperän rakennettavuuden on tällöin oltava hyvä, esimerkiksi kalliota tai moreenia.

Pykälän 2 momentin mukaan pohjarakenteiden suunnittelutehtävä korjaus- ja muutostyössä on tavanomainen, jos korjaus- ja muutostyölle asetetut pohjarakenteiden tekniset ja toiminnalliset vaatimukset ovat yksinkertaiset edellyttäen, että rakennuksen ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakennuksen ominaisuuksista ei aiheudu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Esimerkiksi suunnitellaan tavanomaisen pientalon perustusten vahvistaminen tai korjaaminen, kun maaperän rakennettavuus on hyvä.

13 § Vaativa pohjarakenteiden ja kalliorakenteiden suunnittelutehtävä

Pohjarakenteiden suunnittelutehtävä on vaativa kumman tahansa 1 momentin alakohdan perusteella.

Jos kyseessä on rakennuksen koon, kuormien tai rakenteen vaativuuden vuoksi korkeiden teknisten tai toiminnallisten vaatimusten mukaisten pohjarakenteiden suunnittelu, on pohjarakenteiden suunnittelutehtävä alakohdan 1 mukaan vaativa. Pohjarakenteet suunnitellaan esimerkiksi kohteeseen, joka on kooltaan suuri, yleensä vähintään kolmikerroksinen, tai kohteen rakenteet ovat tavanomaisesta poikkeavia ja monimutkaisia.

Alakohdan 2 perustella pohjarakenteiden suunnittelutehtävä on vaativa, jos suunniteltavan rakennuksen ympäristöstä tai rakennuspaikasta aiheutuu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Ympäristön ominaisuudet voivat olla vaativia esimerkiksi, kun suunnittelun kohde sijaitsee tiiviissä kaupunkirakenteessa. Rakennuspaikan maaperän rakennettavuus on huono, jos rakennuspaikka sijaitsee esimerkiksi hienorakeisten maalajien alueella tai täytemaalla. Edellä mainituilla rakennuspaikoilla voi pohjarakenteiden suunnittelutehtävä olla vaativa, vaikka rakennus olisi pienehkökin.

Kalliorakenteiden suunnittelutehtävä on vaativa, jos maanalaisen kalliotilan tai luvanvaraisen rakennuskaivannon on täytettävä korkeat tekniset tai toiminnalliset vaatimukset suunniteltavan rakenteen koon, kuormien, rakenteen vaativuuden tai muun ominaisuuden vuoksi, taikka suunniteltavan maanalaisen kalliotilan tai luvanvaraisen rakennuskaivannon ympäristöstä, tai rakennuspaikasta aiheutuu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Tällaisia suunnittelutehtävässä erityisiä vaatimuksia maanalaisten kalliotilojen osalta ovat kuormitukset (esimerkiksi väestönsuoja), kalliolaatu, kalliokaton paksuus, kalliotilan tiiveysvaatimus ja jänneväli sekä holvikorkeus.

Pykälän 2 momentin mukaan korjaus- ja muutostyön pohjarakenteiden suunnittelutehtävä on vaativa, jos korjaus- ja muutostyölle asetetut tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat korkeat tai rakennuspaikasta tai rakennuksen ominaisuuksista aiheutuu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Esimerkiksi suunnitellaan kerrostalon vaativa perustusten vahvistaminen tontilla, jonka maaperän rakennettavuus on huono, tai suunnitellaan kellarin syventäminen kalliolle perustetussa rakennuksessa.

Jos pohjarakenteiden korjaus tai muutos kohdistuu suojeltuun rakennukseen mutta ei vaikuta suojeltuihin ominaispiirteisiin, on suunnittelutehtävä yleensä vaativassa luokassa. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla annetuilla asema-, yleis- tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka muun lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia.

14 § Erittäin vaativa pohjarakenteiden ja kalliorakenteiden suunnittelutehtävä

Pohjarakenteiden ja kalliorakenteiden suunnittelutehtävä on erittäin vaativa, jos

- 1) pohjarakenteiden, maanalaisen kalliotilan tai luvanvaraisen rakennuskaivannon on täytettävä erittäin korkeat tekniset tai toiminnalliset vaatimukset suunniteltavan rakenteen koon, kuormien, rakenteen vaativuuden tai muun ominaisuuden vuoksi;
- 2) suunniteltavan rakennuksen, maanalaisen kalliotilan tai luvanvaraisen rakennuskaivannon ympäristöstä tai rakennuspaikasta aiheutuu suunnittelulle erittäin merkittäviä vaatimuksia;
- 3) suunnittelu edellyttää vaativien suunnittelu-, laskenta- tai mitoitusmenetelmien käyttöä; tai
- 4) suunniteltavan rakenteen mahdollisesta viasta tai vauriosta voi aiheutua merkittäviä vahinkoja ihmisille tai ympäristöön.

15 § Poikkeuksellisen vaativa pohjarakenteiden ja kalliorakenteiden suunnittelutehtävä

Pohjarakenteiden suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa minkä tahansa 1 momentin alakohdan perusteella.

Alakohdan 1 perusteella pohjarakenteiden suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa, jos suunniteltavan rakennuksen koon, kuormien, rakenteen vaativuuden tai muun ominaisuuden vuoksi pohjarakenteiden on täytettävä poikkeuksellisen korkeat tekniset tai toiminnalliset vaatimukset. Tällainen on tilanne,

jos rakenteisiin kohdistuu erityisen suuria ja poikkeuksellisia kuormia tai esimerkiksi rakennuksessa on poikkeuksellisen paljon naapurirakennuksen perustusten alapuolelle ulottuvia tiloja.

Pohjarakenteiden suunnittelutehtävä on alakohdan 2 mukaan poikkeuksellisen vaativa, jos suunniteltavan rakennuksen ympäristöstä tai rakennuspaikasta aiheutuu suunnittelulle poikkeuksellisia vaatimuksia. Tehtävä on poikkeuksellisen vaativa silloin, kun suunnitellaan esimerkiksi pohjarakenteet kohteeseen, johon kohdistuu erittäin voimakas värinä- tai melurasitus.

Rakennuspaikan maaperän rakennettavuus on erityisen huono, jos rakentaminen edellyttää esimerkiksi paalutusta turve- tai liejumaalla tai rakennuspaikalla on poikkeuksellisista syistä aiheutuva sortumavaara.

Alakohdassa 3 säädetään, että pohjarakenteiden suunnittelutehtävä sijoittuu tähän vaativuusluokkaan myös, jos suunnittelu edellyttää uusien tai muutoin erittäin vaativien suunnittelu-, laskenta- ja mitoitusmenetelmien käyttöä. Suunnitellaan esimerkiksi kokeellinen tai muutoin ainutkertainen pohjarakennusratkaisu, josta ei ole kokemuseräistä tietoa, jolloin edellytetään rakennetekniikan teoreettisten perusteiden syvällistä soveltamista.

Tämän alakohdan soveltamisessa on otettava huomioon, että suunnitteluratkaisut, jotka alun perin ovat olleet uusia ja kokeellisia, voivat kokemusten karttuessa muuttua vallitsevaksi käytännöksi, jolloin suunnittelun vaativuus voi tältä osin muuttua.

Pohjarakenteiden suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa myös alakohdan 4 nojalla, jos suunniteltavan rakenteen mahdollisesta viasta tai vauriosta voi aiheutua vakavia vahinkoja ihmisille tai ympäristöön. Tällaisessa suunnittelutehtävässä suunnitellaan pohjarakenteet esimerkiksi rakennukseen, jossa on usein samanaikaisesti suuri joukko ihmisiä kuten stadion tai lentotermiinaali. Tehtävänä voi myös olla perustusten suunnittelu esimerkiksi suureen säiliöön, jonka sisältö on ympäristölle haitallista.

Pykälän 2 momentin mukaan pohjarakenteiden korjaus- tai muutostyön suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa, jos suunnittelutehtävän tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat poikkeuksellisen korkeat tai jos rakennuksen ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakennuksen ominaisuuksista aiheutuu suunnittelulle poikkeuksellisia vaatimuksia. Korjaus- tai muutostyön kohde on tällaisessa tapauksessa poikkeuksellisen vaikea, esimerkiksi erittäin heikkokuntoisten perustusten vahvistaminen tiiviissä keskustakorttelissa.

Jos pohjarakenteiden korjaus tai muutos kohdistuu suojeltuun rakennukseen ja vaikuttaa suojeltuihin ominaispiirteisiin, on suunnittelutehtävä yleensä poikkeuksellisen vaativassa luokassa. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan asema-, yleis- tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia.

Luku 5 Ilmanvaihdon suunnittelutehtävien vaativuus

Luvussa 5 säädetäisiin, milloin ilmanvaihdon suunnittelutehtävä on vähäinen (16 §), tavanomainen (17 §), vaativa (18 §), erittäin vaativa (19 §) ja poikkeuksellisen vaativa (20 §).

Luvun 5 pykälissä uuden rakennuksen suunnittelutehtävän vaativuuden määräytymisestä säädetään 1 momentissa ja korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävän vaativuudesta 2 momentissa. Näin korostetaan ja selvennetään korjausrakentamisen suunnittelutehtävien vaativuuden määräytymistä.

16 § Vähäinen ilmanvaihdon suunnittelutehtävä

Ilmanvaihdon suunnittelutehtävä on vähäinen 1 momentin perusteella, jos kyseessä on muuhun käyttöön kuin asumiseen tai työntekoon tarkoitettun rakennuksen ilmanvaihdon suunnittelu edellyttäen, että ilmanvaihdon tekniset ja toiminnalliset vaatimukset ovat vähäiset. Kohteen ilmanvaihdon toiminnallisen ja teknisen yksinkertaisuuden vuoksi ei erityissuunnitelmia yleensä tarvita, vaan ilmanvaihto voidaan useimmiten riittävästi esittää rakennussuunnitelmassa.

Pykälän 2 momentin mukaan korjaus- ja muutostyön ilmanvaihdon suunnittelutehtävä on vähäinen, jos suunniteltava korjaus- ja muutostyö on yksinkertainen ylläpitokorjaus. Tällä tarkoitetaan ilmanvaihdon ylläpitokorjausta, joka ei vaikuta rakennuksen teknisiin tai toiminnallisiin ominaisuuksiin eikä rakennuksen ja sen pääkäyttötilojen tai porrashuoneiden ulkonäköön.

17 § Tavanomainen ilmanvaihdon suunnittelutehtävä

Momentin 1 perusteella ilmanvaihdon suunnittelutehtävä on tavanomainen, jos suunniteltavan rakennuksen käyttötarkoituksesta tai koosta ei aiheudu ilmanvaihdolle tai sisäilman laadulle erityisiä teknisiä eikä toiminnallisia vaatimuksia ja suunnittelussa voidaan käyttää yleisiä suunnitteluohjeita ja vakiintuneita ratkaisuja. Yleensä suunnittelun kohteena on enintään kaksikerroksisen rakennuksen ilmanvaihto, mutta jos kyseessä on tavanomainen asuintalo, voi kohde olla kolmikerroksinenkin. Suunnittelun kohteessa on yleensä vain yksi käyttötarkoitus, jolloin ilmanvaihtoa koskevien suunnittelustandardien ja ohjeiden soveltaminen on yksinkertaista.

Pykälän 2 momentin mukaan korjaus- tai muutostyön ilmanvaihdon suunnittelutehtävä on tavallinen, jos tehtävän tekniset ja toiminnalliset vaatimukset ovat yksinkertaiset edellyttäen, että suunnittelussa voidaan käyttää yleisiä suunnitteluohjeita ja vakiintuneita ratkaisuja eikä rakennuksen käyttötarkoituksesta tai muusta ominaisuudesta aiheudu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Esimerkiksi tavanomaisen ilmanvaihtojärjestelmän toimintaperiaate säilytetään ennallaan asuinkerrostalon linjasaneeraukseen liittyvässä ilmanvaihdon korjaus- ja muutostyössä.

Suunnittelutehtävä voi olla tavallinen myös muissa kuin edellä mainituissa kohteissa, jos korjaus- tai muutostyö ei vaikuta rakennuksen arkkitehtuuriin tai merkittävästi teknisiin ja toiminnallisiin ominaisuuksiin eikä rakennus ole suojeltu. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla annetuilla asema-, yleis-, tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka muun kuin edellä mainitun lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia.

18 § Vaativa ilmanvaihdon suunnittelutehtävä

Ensimmäisen momentin nojalla ilmanvaihdon suunnittelutehtävä on vaativa, jos suunniteltavan rakennuksen koon, käyttäjämäärän tai käyttötarkoituksen tai muun ominaisuuden vuoksi ilmanvaihdon on täytettävä korkeat tekniset tai toiminnalliset vaatimukset. Esimerkiksi suunnitellaan ilmanvaihto yli kolmikerroksiseen asuinkerrostaloon tai yli kaksikerroksiseen muun käyttötavan rakennukseen. Suunnittelutehtävä voi olla vaativa rakennuksen koosta riippumatta, jos suunnitellaan ilmanvaihto rakennukseen, jossa edellytetään erityistä lämmön tai kosteuden hallintaa taikka sisäilman puhtautta.

Ilmanvaihdon suunnittelun vaativuuteen voivat vaikuttaa myös rakennuksen arkkitehtoniset tai rakenteelliset ratkaisut, muut vaatimukset kuten energiatehokkuus-, ääni- tai palotekniset vaatimukset taikka rakennuksen sijainnista johtuvat vaatimukset (esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaudet).

Pykälän 2 momentin mukaan ilmanvaihdon korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävä on vaativa, jos tehtävän tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat korkeat tai jos rakennuksen käyttötarkoituksesta tai muusta ominaisuudesta aiheutuu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Tällainen on tilanne, jos esimerkiksi suunnitellaan koulun ilmanvaihtojärjestelmän toimintaperiaatteen muuttaminen sisäilmaston parantamiseksi tai suunnitellaan ilmanvaihdon korjaus kosteus- ja homevaurioisessa rakennuksessa.

Jos ilmanvaihtolaitteiden korjaus tai muutos kohdistuu suojeltuun rakennukseen mutta muutos ei vaikuta suojeltuihin ominaispiirteisiin, on ilmanvaihdon suunnittelutehtävä yleensä vaativassa luokassa. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan asema-, yleis-, tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia.

19 § Erittäin vaativa ilmanvaihdon suunnittelutehtävä

Ilmanvaihdon suunnittelutehtävän katsotaan olevan erittäin vaativa, jos Ilmanvaihdon suunnittelutehtävä on erittäin vaativa, jos ilmanvaihdon on täytettävä erittäin korkeat tekniset tai toiminnalliset vaatimukset suunniteltavan rakennuksen käyttötarkoituksen, sisäilmaston tavoitetason tai muun ominaisuuden vuoksi. Tehtävän katsotaan olevan myös erittäin vaativa, jos suunnittelu edellyttää vaativien suunnittelu-, laskenta- tai mitoitusmenetelmien käyttöä.

Ilmanvaihdon korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävä on erittäin vaativa, jos korjaus- ja muutostyön tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat erittäin korkeat tai rakennuksen käyttötarkoituksesta tai ominaisuudesta aiheutuu suunnittelulle erittäin merkittäviä vaatimuksia.

20 § Poikkeuksellisen vaativa ilmanvaihdon suunnittelutehtävä

Ilmanvaihdon suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa kumman tahansa 1 momentin alakohdan perusteella.

Ilmanvaihdon suunnittelutehtävä on 1 alakohdan perusteella poikkeuksellisen vaativa, jos suunniteltavan rakennuksen käyttötarkoituksen, sisäilmaston tavoitetason tai muun ominaisuuden vuoksi ilmanvaihdon on täytettävä poikkeuksellisen korkeat tekniset tai toiminnalliset vaatimukset. Esimerkiksi rakennuksen erityisluonteesta aiheutuu poikkeuksellisen korkeita vaatimuksia liittyen lämmön ja kosteuden hallintaan tai sisäilman laatuun, kuten suuri jäähalli tai teollisuusrakennuksen puhdistilat. Ilmanvaihtojärjestelmän poikkeuksellisen korkeat vaatimukset voivat liittyä myös turvallisuuteen, toimintavarmuuteen, äänolosuhteisiin tai varustelutasoon, esimerkkinä maanalainen hätäkeskus tai konserttisali.

Alakohdan 2 nojalla suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa silloin, kun suunnittelu edellyttää uusien tai muutoin erittäin vaativien suunnittelu-, laskenta- tai mitoitusmenetelmien käyttöä. Suunnitellaan esimerkiksi kokeellinen tai ainutkertainen ilmanvaihdon ratkaisu, jonka käytöstä ei ole kokemuseräistä tietoa, jolloin edellytetään ilmanvaihtotekniikan teoreettisten perusteiden syvällistä soveltamista.

Tämän alakohdan soveltamisessa on otettava huomioon, että suunnitteluratkaisut, jotka alun perin ovat olleet uusia ja kokeellisia, voivat kokemusten karttuessa muuttua vallitsevaksi käytännöksi, jolloin suunnittelun vaativuus voi tältä osin muuttua.

Pykälän 2 momentin perusteella ilmanvaihdon korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa, jos tehtävän tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat poikkeuksellisen korkeat tai rakennuksen käyttötarkoituksesta tai muusta ominaisuudesta aiheutuu suunnittelulle poikkeuksellisia vaa-

timuksia. Esimerkkinä ilmanvaihdon korjaus- ja muutostyön suunnittelu kohteeseen, jossa käyttötarkoituksen muutoksesta aiheutuu poikkeuksellisen korkeita vaatimuksia liittyen lämmön ja kosteuden hallintaan tai sisäilman laatuun.

Jos korjaus tai muutos kohdistuu suojeltuun rakennukseen, on ilmanvaihdon suunnittelutehtävä yleensä poikkeuksellisen vaativassa luokassa silloin kun ilmanvaihtolaitteiden muutos vaikuttaa suojeltuihin ominaispiirteisiin. Esimerkiksi silloin, kun kyseessä ilmanvaihtojärjestelmän korjaus- ja muutostyö rakennuksessa, jonka sisätilat on suojeltu. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan asema-, yleis- tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia.

Luku 6 Kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävien vaativuus

Luvussa 6 säädettäisiin, milloin kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävä määritetään vähäiseksi (21 §), tavanomaiseksi (22 §), vaativaksi (23 §), erittäin vaativaksi (24 §) ja poikkeuksellisen vaativaksi (25 §).

Luvun 6 pykälissä uuden rakennuksen suunnittelutehtävän vaativuuden määräytymisestä säädetään 1 momentissa ja korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävän vaativuudesta 2 momentissa. Näin korostetaan ja selvennetään korjausrakentamisen suunnittelutehtävien vaativuuden määräytymistä.

21 § Vähäinen kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävä

Kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävä on vähäinen 1 momentin perusteella, jos kyseessä on muuhun käyttöön kuin asumiseen tai työntekoon tarkoitettun rakennuksen suunnittelu edellyttäen, että vesi- ja viemäri-laitteistoa koskevat tekniset ja toiminnalliset vaatimukset ovat vähäiset. Kohteen vesi- ja viemäri-laitteiston toiminnallisen ja teknisen yksinkertaisuuden vuoksi ei erityissuunnitelmaa yleensä tarvita, vaan laitteet ja pintavesien johtamistapa voidaan esittää rakennussuunnitelmassa.

Pykälän 2 momentin mukaan kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävä korjaus- ja muutostyössä on vähäinen, jos suunniteltu korjaus- ja muutostyö on yksikertaisen ylläpitokorjauksen suunnittelu. Tällä tarkoitetaan vesi- ja viemäri-laitteiston ylläpitokorjausta, joka ei vaikuta rakennuksen tekniisiin tai toiminnallisiin ominaisuuksiin eikä rakennuksen ja sen pääkäyttötöiden tai porrashuoneiden ulkonäköön.

22 § Tavanomainen kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävä

Kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävä on 1 momentin mukaan tavanomainen, jos suunniteltavan rakennuksen käyttötarkoituksesta ja koosta ei aiheudu vesi- ja viemäri-laitteistolle erityisiä teknisiä eikä toiminnallisia vaatimuksia edellyttäen, että suunnittelussa voidaan käyttää yleisiä suunnitteluohjeita ja vakiintuneita ratkaisuja. Tyypillinen suunnittelun kohde on enintään kaksikerroksisen rakennuksen vesi- ja viemäri-järjestelmä, mutta jos kyseessä on tavanomainen asuintalo, voi kohde olla kolmi-kerroksinenkin. Suunnittelun kohteessa on yleensä vain yksi käyttötarkoitus, jolloin vesi- ja viemäri-laitteita koskevien suunnittelustandardien ja -ohjeiden soveltaminen on yksinkertaista.

Pykälän 2 momentin mukaan kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävä korjaus- ja muutostyössä on tavanomainen, jos korjaus- ja muutostyölle asetetut tekniset ja toiminnalliset vaatimukset ovat yksinkertaiset edellyttäen, että suunnittelussa voidaan käyttää yleisiä suunnitteluohjeita ja vakiintuneita

ratkaisuja eikä rakennuksen käyttötarkoituksesta tai muusta ominaisuudesta aiheudu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Esimerkiksi suunnitellaan kerrostalon linjasaneeraus, jossa putket sijoittuvat pääosin entisiin kuiluihin ja vesi- ja viemärijärjestelmän toimintaperiaate säilytetään ennallaan. Vesi- ja viemärijärjestelmän korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävä voi olla tavanomainen myös muissa kuin edellä mainituissa kohteissa, jos korjaus- ja muutostyö ei vaikuta rakennuksen arkkitehtuuriin tai merkittävästi teknisiin ja toiminnallisiin ominaisuuksiin eikä rakennus ole suojeltu. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla annetuilla asema-, yleis- tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka muun kuin edellä mainitun lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia.

23 § Vaativa kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävä

Kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävä on vaativa 1 momentin perusteella, jos vesi- ja viemäri-laitteiston on suunniteltavan rakennuksen koon, käyttäjämäärän, käyttötarkoituksen tai muun ominaisuuden vuoksi täytettävä korkeat tekniset tai toiminnalliset vaatimukset. Esimerkiksi suunnitellaan vesi- ja viemärijärjestelmä yli kolmikerroksiseen asuinkerrostaloon tai yli kaksikerroksiseen muun käyttötavan rakennukseen.

Vesi- ja viemärijärjestelmän suunnittelun vaativuuteen voivat vaikuttaa myös rakennuksen arkkitehtoniset tai rakenteelliset ratkaisut taikka muut vaatimukset kuten energiatehokkuus-, ääni- tai palotekniset vaatimukset.

Pykälän 2 momentin mukaan kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävä korjaus- ja muutostyössä on vaativa, jos tehtävän tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat korkeat tai rakennuksen käyttötarkoituksesta tai muusta ominaisuudesta aiheutuu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Tämä tarkoittaa esimerkiksi tilannetta, jossa suunnitellaan vesi- ja viemärijärjestelmän korjaus- ja muutostyö järjestelmän toimintaperiaatetta muuttaen tai jossa rakennuksen käyttötarkoitusta muutetaan vesi- ja viemärijärjestelmän kannalta vaativammaksi, kuten varastorakennuksen muuttaminen teollisuusrakennukseksi.

Jos vesi- ja viemäri-laitteiston korjaus tai muutos kohdistuu suojeltuun rakennukseen mutta muutos ei vaikuta suojeltuihin ominaispiirteisiin, on vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävä yleensä vaativassa luokassa. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla annetuilla asema-, yleis- tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka muun kuin edellä mainitun lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia.

24 § Erittäin vaativa kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävä

Kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävä on erittäin vaativa, jos vesi- ja viemäri-laitteiston on täytettävä erittäin korkeat tekniset tai toiminnalliset vaatimukset suunniteltavan rakennuksen käyttötarkoituksen tai ominaisuuden vuoksi tai suunnittelu edellyttää vaativien suunnittelu-, laskenta- tai mitoitusmenetelmien käyttöä.

Kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävä on erittäin vaativa, jos korjaus- ja muutostyön tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat erittäin korkeat tai rakennuksen käyttötarkoituksesta tai ominaisuudesta aiheutuu suunnittelulle erittäin merkittäviä vaatimuksia.

25 § Poikkeuksellisen vaativa kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävä

Kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa minkä tahansa 1 momentin alakohdan perusteella.

Alakohdan 1 nojalla kiinteistön vesi- ja viemärlaitteiston suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa, jos suunniteltavan rakennuksen käyttötarkoituksen tai muun ominaisuuden vuoksi vesi- ja viemärlaitteiston on täytettävä poikkeuksellisen korkeat tekniset tai toiminnalliset vaatimukset.

Esimerkiksi rakennuksen erityisluonteesta aiheutuu poikkeuksellisen korkeita vaatimuksia liittyen muun muassa vesi- ja viemärlaitteiston turvallisuuteen, käyttöikään, kestävyYTEEN, toimintavarmuuteen, energiatehokkuuteen tai varustelutasoon, kuten jos suunnittelun kohde on keskussairaalan leikkausosasto tai kemian teollisuuden tuotantorakennus. Poikkeuksellisen korkeat vaatimukset voivat liittyä myös vedenkäsittelyprosessiin, jos kohteena on esimerkiksi kilpauintikeskus tai elintarviketeollisuuden tuotantorakennus.

Jos suunniteltavan rakennuksen käyttötarkoituksen mukaisen toimintaan liittyy vakavia ympäristöriskejä, on 2 alakohdan perusteella kyse poikkeuksellisen vaativasta kiinteistön vesi- ja viemärlaitteiston suunnittelutehtävästä. Tällainen tilanne voi olla kyseessä esimerkiksi silloin, kun suunnitellaan vesi- ja viemärijärjestelmä prosessiteollisuuden rakennukseen tai kyseessä on suuri vedenpuhdistamo. Ympäristörisken vakavuuteen vaikuttaa merkittävästi myös rakennuksen sijaintipaikka.

Alakohdan 3 mukaan kiinteistön vesi- ja viemärlaitteiston suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa myös silloin, kun suunnittelu edellyttää uusien tai muutoin erittäin vaativien suunnittelu-, laskenta- ja mitoitusmenetelmien käyttöä. Suunnitellaan esimerkiksi vesi- ja viemärijärjestelmään ainutkertainen ratkaisu, jonka käytöstä ei ole kokemusperäistä tietoa, jolloin edellytetään vesi- ja viemäritekniikan teoreettisten perusteiden syvällistä soveltamista.

Tämän alakohdan soveltamisessa on otettava huomioon, että suunnitteluratkaisut, jotka alun perin ovat olleet uusia ja kokeellisia, voivat kokemusten karttuessa muuttua vallitsevaksi käytännöksi, jolloin suunnittelun vaativuus voi tältä osin muuttua.

Pykälän 2 momentin nojalla kiinteistön vesi- ja viemärlaitteiston suunnittelutehtävä korjaus- ja muutostyössä on poikkeuksellisen vaativa, jos tehtävän tekniset ja toiminnalliset vaatimukset ovat poikkeuksellisen korkeat. Kiinteistön vesi- ja viemärlaitteiston suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa, jos rakennuksen käyttötarkoituksesta tai muusta ominaisuudesta aiheutuu suunnittelulle poikkeuksellisia vaatimuksia. Esimerkkinä vesi- ja viemärijärjestelmän korjaus- ja muutostyön suunnittelu kohteeseen, jossa rakennuksen käyttötarkoituksen muutoksesta aiheutuu poikkeuksellisen korkeita vaatimuksia vesi- ja viemärijärjestelmälle.

Jos korjaus tai muutos kohdistuu suojeltuun rakennukseen, on suunnittelutehtävä yleensä poikkeuksellisen vaativassa luokassa silloin kun vesi- ja viemärijärjestelmän muutos vaikuttaa suojeltuihin ominaispiirteisiin. Esimerkiksi linjasaneeraus rakennuksessa, jonka porrashuone on suojeltu ja putkinousuja joudutaan sijoittamaan porrashuoneeseen. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan asema-, yleis- tai maakunta-kaavoilla suojeltuja taikka lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia.

Luku 7 Rakennusfysikaalisten suunnittelutehtävien ja kosteusvaurion korjaustyön suunnittelutehtävien vaativuus

Luvussa 7 säädettäisiin, milloin rakennusfysikaalinen suunnittelutehtävä ja kosteusvaurion korjaustyön suunnittelutehtävä määritetään tavanomaiseksi (26 §), vaativaksi (27 §), erittäin vaativaksi (28 §) ja poikkeuksellisen vaativaksi (29 §).

Rakennusfysikaalisella suunnittelulla tarkoitetaan tässä asetuksessa rakennuksen, rakenteiden ja järjestelmien lämpö- ja kosteusteknisen toimivuuden suunnittelua.

Rakennusfysikaaliseen korjaus- ja muutostyöhön on erityistehtävänä liitetty kosteusvaurion korjaustyön suunnittelu.

26 § Tavanomainen rakennusfysikaalinen suunnittelutehtävä ja kosteusvaurion korjaustyön suunnittelutehtävä

Pykälän 1 momentin mukaan rakennusfysikaalinen suunnittelutehtävä on tavanomainen, jos kyseessä on teknisiltä ja toiminnallisilta vaatimuksiltaan tavanomaisen rakennuksen suunnittelutehtävä edellyttäen, että rakennuksen ympäristöstä tai rakennuspaikasta ei aiheudu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia ja suunnittelussa voidaan käyttää yleisiä suunnitteluohjeita ja vakiintuneita ratkaisuja. Suunnittelun kohteessa on näissä tapauksissa tavanomainen lämpö- ja kosteusrasitus.

Pykälän 2 momentin mukaan rakennusfysikaalisen korjaus- tai muutostyön suunnittelutehtävä on tavanomainen, jos tehtävän tekniset ja toiminnalliset vaatimukset ovat yksinkertaisia edellyttäen, ettei rakennuksen ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakennuksen käyttötarkoituksesta tai muusta ominaisuudesta aiheudu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Tyypillisesti suunnitellaan rakennusfysikaalinen korjaus- ja muutostyö kohteeseen, jonka korjattavat ominaisuudet ovat yleensä selkeästi määritettäviä eikä korjaustyö vaikuta rakennuksen ulkonäköön, esimerkiksi parannetaan pientalon vaipan lämmöneristystä.

Kosteusvaurion korjaustyön suunnittelutehtävä on tavanomainen 3 momentin perusteella silloin, kun suunnittelun kohteessa on selkeästi määritettäviä ja rajattavia kosteus- tai homevaurioita edellyttäen, että rakennuksen käyttötarkoituksesta tai muusta ominaisuudesta ei aiheudu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Tällainen on tilanne, kun suunnitellaan kosteusvaurion korjaus kohteeseen, jossa on vaurioita pääosin pintarakenteissa tai rakenteiden sisäiset vauriot ovat selvästi rajattavalla alueella edellyttäen samalla, että vauriot ovat yksinkertaisin menetelmin havaittavia ja myös niiden syntymissyy on ilmeinen. Esimerkiksi putkivauriosta aiheutunut vesivahinko, jonka vauriot ulottuvat enintään muutaman huoneen alueelle, tai puuttuvasta kosteuseristyksestä aiheutunut kerrostalohuoneiston pesutilakorjaus. Tähän ryhmään kuuluu myös esimerkiksi vuotavasta sadevesikourusta johtuva julkisivumateriaalin pintavaurio siinä tapauksessa, että rakennus ei ole suojeltu. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan asema-, yleis- tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia.

27 §. Vaativa rakennusfysikaalinen suunnittelutehtävä ja kosteusvaurion korjaustyön suunnittelutehtävä

Rakennusfysikaalinen suunnittelutehtävä on vaativa kumman tahansa 1 momentin alakohdan perusteella.

Rakennusfysikaalinen suunnittelutehtävä on 1 alakohdan perusteella vaativa, jos suunniteltavaan rakennukseen kohdistuvasta rakennusfysikaalisesta rasituksesta aiheutuu erityisiä vaatimuksia suunnittelulle. Suunnittelukohteen rakennusfysikaalinen rasitus voi olla voimakas, joko sisä- tai ulkopuolinen lämpö- tai kosteusrasitus. Tällainen rasitus voi johtua esimerkiksi rakennuksen käyttötarkoituksesta, sijainnista vesistön läheisyydessä tai vaikkapa laajoista auringolle alttiista ikkunapinnoista.

Suunnittelutehtävä on vaativa alakohdan 2 nojalla, jos suunniteltavan rakennuksen käyttötarkoituksesta tai muusta ominaisuudesta aiheutuu erityisiä vaatimuksia rakennusfysikaaliselle suunnittelulle.

Rakennusfysikaalisen suunnittelun vaativuuteen voivat vaikuttaa myös rakennuksen arkkitehtoniset tai rakenteelliset ratkaisut taikka muut vaatimukset kuten energiatehokkuus- tai palotekniset vaatimukset.

Pykälän 2 momentin mukaan rakennusfysikaalisen korjaus- ja muutostyön-suunnittelutehtävä on vaativa, jos tehtävän tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat korkeat. Suunnittelutehtävä on vaativa myös silloin, jos rakennuksen ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakennuksen käyttötarkoituksesta tai muusta ominaisuudesta aiheutuu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Suunnitellaan esimerkiksi korjaus- tai muutostyö, jossa kerrostalon julkisivun korjauksen yhteydessä parannetaan rakennuksen rakennusfysikaalista toimintaa.

Jos rakennusfysikaalinen korjaus- tai muutostyö kohdistuu suojeltuun rakennukseen, mutta korjaus tai muutos ei vaikuta suojeltuihin ominaispiirteisiin, on suunnittelutehtävä yleensä vaativassa luokassa; esimerkiksi sisäpuolinen korjaus- tai muutostyö suojellussa rakennuksessa. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla annetuilla asema-, yleis- tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka muun kuin edellä mainitun lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia.

Kosteusvaurion korjaustyön suunnittelutehtävä on vaativa momentin 3 perusteella, jos suunnittelun kohteessa on laajoja kosteus- tai homevaurioita tai vaurioiden korjaus edellyttää rakenteiden kosteufysikaalisen toiminnan merkittävää muuttamista. Tällainen on esimerkiksi laajan kosteusvaurion korjaussuunnittelu elementtitalossa, jonka julkisivun pintalaattoja ja lämmöneristeitä on uusittava.

Kosteusvaurion korjaustyön suunnittelutehtävä on vaativa myös, jos rakenteissa on rakennusmateriaali-peräisiä tai rakennuksen käytöstä rakenteisiin kulkeutuneita haitta-aineita, jotka on otettava suunnittelussa huomioon. Suunnittelun vaativuuteen voivat lisäksi vaikuttaa rakennuksen arkkitehtoniset tai rakenteelliset ratkaisut taikka muut vaatimukset kuten energiatehokkuus-, palotekniset tai talotekniset vaatimukset, samoin kuin rakennuksen vanhojen rakennetyyppien analysointi ja korjausvaihtoehtojen rakennusfysikaalisen toiminnan arviointi.

Jos kosteusvauriokorjaus kohdistuu suojeltuun rakennukseen mutta korjaus ei vaikuta suojeltuihin ominaispiirteisiin, on suunnittelutehtävä yleensä vaativassa luokassa. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan asema-, yleis- tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia.

28 §. Erittäin vaativa rakennusfysikaalinen suunnittelutehtävä ja kosteusvaurion korjaustyön suunnittelutehtävä

Pykälän 1 momentin mukaan, rakennusfysikaalinen suunnittelutehtävä on erittäin vaativa, jos suunniteltavaan rakennukseen kohdistuvasta voimakkaasta rakennusfysikaalisesta rasituksesta aiheutuu erittäin merkittäviä vaatimuksia suunnittelulle, taikka suunniteltavan rakennuksen käyttötarkoituksesta, rakenteiden vaativuudesta tai muusta ominaisuudesta aiheutuu erittäin merkittäviä vaatimuksia rakennusfysikaaliselle suunnittelulle, taikka suunnittelu edellyttää vaativien suunnittelu-, laskenta- tai mitoitusmenetelmien käyttöä.

Pykälän 2 mukaan rakennusfysikaalinen korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävä on erittäin vaativa, jos korjaus- ja muutostyön tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat erittäin korkeat tai rakennuksen ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakennuksen käyttötarkoituksesta tai ominaisuudesta aiheutuu suunnittelulle erittäin merkittäviä vaatimuksia.

Pykälän 3 mukaan kosteusvaurion korjaustyön suunnittelutehtävä on erittäin vaativa, jos rakennuksessa on rakenteiden sisäisiä kosteus- tai homevauriota, taikka vaurioiden korjaus edellyttää rakenteiden kosteufysikaalisen toiminnan erittäin merkittävää muuttamista, taikka rakennuksen käyttötarkoituksesta, sisäilmaston tavoitetasosta tai muusta ominaisuudesta aiheutuu suunnittelulle erittäin merkittäviä vaatimuksia.

29 § Poikkeuksellisen vaativa rakennusfysikaalinen suunnittelutehtävä ja kosteusvaurion korjaustyön suunnittelutehtävä

Rakennusfysikaalinen suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa minkä tahansa 1 momentin alakohdan perusteella.

Jos suunniteltavaan rakennukseen kohdistuvasta voimakkaasta rakennusfysikaalisesta rasituksesta aiheutuu poikkeuksellisia vaatimuksia suunnittelulle, on rakennusfysikaalinen suunnittelutehtävä poikkeuksellisen vaativa alakohdan 1 nojalla. Voimakas rakennusfysikaalinen rasitus voi aiheutua kohteen poikkeuksellisen ankarasta säärasituksesta, kuten alttiudesta voimakkaille tuulille tai voimakkaille viistosateille. Myös rakennuksen poikkeuksellisen ankara sisäilmasto voi rasittaa kohteen rakenteita rakennusfysikaalisesti, kuten pakkastilat (sisäilman lämpötila alle 0 astetta Celsiusta) tai ylipaineistetut tilat. Joissakin suunnittelukohteissa, kuten esimerkiksi uimahallissa, voi rakenteiden ympäristö olla syövyttävä kemiallisesta rasituksesta johtuen.

Alakohdan 2 mukaan rakennusfysikaalinen suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa myös, jos suunniteltavan rakennuksen käyttötarkoituksesta, rakenteiden vaativuudesta tai muusta ominaisuudesta aiheutuu poikkeuksellisia vaatimuksia rakennusfysikaaliselle suunnittelulle.

Rakennusfysikaalisen suunnittelun poikkeukselliseen vaativuuteen voivat vaikuttaa myös rakennuksen arkkitehtoniset tai rakenteelliset ratkaisut taikka muut tekniset ja toiminnalliset vaatimukset.

Esimerkiksi rakennuksen vedeneristyksen suunnittelu voi olla poikkeuksellisen vaativaa johtuen merkittävistä vedenpaineelle alttiista rakenteista tai rakennuksen poikkeuksellisesta muodosta, joka voi tuottaa lisävaatimuksia vedeneristyksen ja vesitiiviyyden suunnittelulle.

Jos suunnittelu edellyttää uusien tai muutoin erittäin vaativien suunnittelu-, laskenta- tai mitoitusmenetelmien käyttöä, on suunnittelutehtävä poikkeuksellisen vaativa alakohdan 3 mukaan. Suunnitellaan esimerkiksi ainutkertainen rakennusfysikaalinen ratkaisu, jonka käytöstä ei ole kokemuseräistä tietoa, jolloin edellytetään rakennusfysiikan teoreettisten perusteiden syvällistä soveltamista, esimerkiksi uusien, rakennusfysikaalisesti erittäin vaativien rakenneratkaisujen tuotekehitys.

Tämän alakohdan soveltamisessa on otettava huomioon, että suunnitteluratkaisut, jotka alun perin ovat olleet uusia ja kokeellisia, voivat kokemusten karttuessa muuttua vallitsevaksi käytännöksi, jolloin suunnittelun vaativuus voi tältä osin muuttua.

Pykälän 2 momentin mukaan rakennusfysikaalisen korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa, jos korjaus- ja muutostyölle asetetut tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat poikkeuksellisen korkeat. Suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa myös, jos rakennuksen ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakennuksen käyttötarkoituksesta tai muusta ominaisuudesta aiheutuu suunnittelulle poikkeuksellisia vaatimuksia. Esimerkkinä voidaan mainita korjaus- tai muutostyö, jossa vaativan kohteen rakennusfysikaalista toimintaa muutetaan olennaisesti tai jossa rakennuksen käyttötarkoitusta muutetaan rakennusfysiikan kannalta olennaisesti vaativammaksi.

Jos rakennusfysikaalinen korjaus- tai muutostyö kohdistuu suojeltuun rakennukseen ja muutos vaikuttaa suojeltuihin ominaispiirteisiin, on suunnittelu yleensä poikkeuksellisen vaativassa luokassa, esimerkiksi julkisivun lämpöeristyksen parantaminen rakennuksessa, jonka julkisivut on suojeltu.

Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan asema-, yleis- tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia.

Kosteusvaurion korjaustyön suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa minkä tahansa 3 momentin alakohdan perusteella.

Kosteusvaurion korjaustyön suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa 1 alakohdan nojalla, jos rakennuksessa on laajoja rakenteiden sisäisiä kosteus- tai homevauriota aikaisemmasta kosteusvaurion korjauksesta huolimatta. Tyypillinen esimerkki on kosteusvaurion korjaustyön suunnittelu kouluun tai päiväkotiin, jonka laajaa kosteus- tai homevauriota on korjattu jo aiemmin, eikä vaurion aiheuttajaa ole pystytty varmuudella toteamaan.

Alakohdan 2 mukaan kosteusvaurion korjaustyön suunnittelutehtävätehtävä on poikkeuksellisen vaativa myös silloin, kun rakenteiden kosteustieteellinen toiminta on varmistettava erityisillä teknisillä järjestelmillä tai erityismenetelmillä. Tällaisessa tapauksessa kosteusvaurion korjaustyöhön liittyy esimerkiksi rakenteiden tai maapohjan alipaineistaminen. Erityismenetelmiä joudutaan käyttämään, jos vaurioituneita materiaaleja ei voida poistaa esimerkiksi rakennussuojelullisista tai muista syistä.

Alakohdan 3 perusteella kyseessä on poikkeuksellisen vaativa kosteusvauriokorjauksen suunnittelutehtävä silloin, kun rakennuksen käyttötarkoituksesta, sisäilmaston tavoitetasosta tai muusta ominaisuudesta aiheutuu poikkeuksellisia vaatimuksia. Esimerkkinä voidaan mainita laajan kosteusvauriokorjauksen suunnittelu sairaalassa, jonka erityisluonne aiheuttaa erittäin korkeita vaatimuksia sisäilman puhtautteen tai lämmön ja kosteuden hallintaan.

Suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa myös, jos suunnitellaan kosteusvauriokorjaus kohteeseen, jonka rakenteissa on poikkeuksellisen runsaasti merkittävinä pitoisuuksina rakennusmateriaalipeittäisiä tai rakennuksen käytöstä rakenteisiin kulkeutuneita haitta-aineita, jotka on otettava suunnittelussa huomioon.

Jos kosteusvauriokorjaus kohdistuu suojeltuun rakennukseen ja korjaus vaikuttaa suojeltuihin ominaispiirteisiin, on suunnittelu yleensä poikkeuksellisen vaativassa luokassa esimerkiksi sisätiloiltaan suojellun rakennuksen vaikean kosteusvaurion korjaus, joka edellyttää rakennushistoriallisen tutkimuksen, rakennus- ja rakennesuunnittelun sekä taloteknisen suunnittelun vaativaa yhteensovittamista. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla annetuilla asema-, yleis- tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka muun lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia.

Luku 8 Akustiikan suunnittelutehtävien vaativuus

Luvussa 8 säädettäisiin, milloin akustiikan suunnittelutehtävä määritetään tavanomaiseksi (30 §), vaativaksi (31 §), erittäin vaativaksi (32 §) ja poikkeuksellisen vaativaksi (33 §).

30 § Tavanomainen akustiikan suunnittelutehtävä

Akustiikan suunnittelutehtävä on tavanomainen, jos suunniteltava rakennus on teknisiltä ja toiminnallisilta vaatimuksiltaan tavanomainen ja suunnittelussa voidaan käyttää yleisiä suunnitteluohjeita ja vakiintuneita ratkaisuja eikä rakennuksen ympäristöstä tai rakennuspaikasta aiheudu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Kyseessä ovat tällöin tavanomaiset tekniset ratkaisut, joilla esimerkiksi piha- ja oleskelualueita sekä parvekkeita koskeva meluntorjunta voidaan hallita.

Akustiikan korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävä on tavanomainen, jos korjaus- ja muutostyön tekniset ja toiminnalliset vaatimukset ovat yksinkertaiset eikä rakennuksen ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakennuksen ominaisuuksista aiheudu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Kyseessä voi olla esimerkiksi pientalon vaipan ääneneristyksen parantaminen.

31 § Vaativa akustiikan suunnittelutehtävä

Akustiikan suunnittelutehtävä on vaativa, jos suunniteltavaan rakennukseen kohdistuvasta ulkopuolisesta voimakkaasta tai pienitaajuisesta ääni- tai värähtelyrasituksesta tai rakennuksen sijainnista päällikenneväylän, sataman, voimalaitoksen tai muun vastaavan toiminnon läheisyydessä aiheutuu erityisiä vaatimuksia suunnittelulle. Ääni tai värähtelytekninen rasitus voi johtua myös suunniteltavan rakennuksen käyttötarkoituksesta tai ominaisuudesta kuten voimakkaasta sisäpuolisesta ääni- tai värähtelyrasituksesta, jolloin niistä voi aiheutua erityisiä vaatimuksia suunnittelulle tai rakennuksen ääniympäristöltä edellytetään erityistä laatua.

Rasitus voi johtua esimerkiksi kohteen sijainnista tai rakennuspaikasta, kuten sijainnista raideliikenteen, sataman tai voimalaitoksen läheisyydessä. Sisäpuolinen voimakas ääni- tai värähtelytaso johtuu yleensä suunnittelun kohteen käyttötarkoituksesta. Rakennuksen ääniympäristöltä voidaan edellyttää erityistä laatua muun muassa musiikin kuuntelun, puheenymmärrettävyyden tai luottamuksellisuuden vuoksi. Suunnittelun kohteena voi olla esimerkiksi musiikkioppilaitos, vaativa neuvottelutila tai sairaala.

Akustiikan korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävä on vaativa, jos korjaus- ja muutostyön tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat korkeat tai rakennuksen ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakennuksen ominaisuuksista aiheutuu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Suunnittelukohteeksi voi olla esimerkiksi kerrostalon julkisivun korjaus, jonka yhteydessä parannetaan rakennuksen vaipan ääneneristävyyttä. Vaativa suunnittelutehtävä voi olla kyseessä myös silloin, kun rakennuksen käyttötarkoitusta muutetaan akustiikan kannalta vaativammaksi, kuten varastorakennuksen muuttaminen musiikkistudioksi. Jos korjaus- tai muutostyö kohdistuu suojeltuun rakennukseen, mutta korjaus tai muutos ei vaikuta suojeltuihin ominaispiirteisiin, on suunnittelutehtävä yleensä vaativassa luokassa, esimerkiksi akustiikkaa parantava sisäpuolinen korjaus- tai muutostyö suojellussa rakennuksessa. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan asema-, yleis- tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia.

32 § Erittäin vaativa akustiikan suunnittelutehtävä

Akustiikan suunnittelutehtävä on erittäin vaativa, jos suunniteltavaan rakennukseen kohdistuvasta voimakkaasta rasituksesta aiheutuu erittäin merkittäviä vaatimuksia akustiselle suunnittelulle. Lisäksi rakennuksen käyttötarkoituksesta voi aiheutua erittäin merkittäviä vaatimuksia tilojen meluttomuudelle, tärinättömyydelle, ääneneristävyydelle tai akustiikalle. Myös suunniteltavan rakennuksen ääniympäristöltä voidaan edellyttää erittäin korkeaa laatua.

Akustiikan korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävä on erittäin vaativa, jos korjaus- ja muutostyön tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat erittäin korkeat tai rakennuksen ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakennuksen ominaisuuksista aiheutuu suunnittelulle erittäin merkittäviä vaatimuksia.

33 § Poikkeuksellisen vaativa akustiikan suunnittelutehtävä

Akustiikan suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa, jos suunniteltavaan rakennukseen kohdistuvasta voimakkaasta rasituksesta aiheutuu poikkeuksellisia vaatimuksia akustiselle suunnittelulle. Lisäksi

rakennuksen käyttötarkoituksesta voi aiheutua poikkeuksellisia vaatimuksia tilojen meluttomuudelle, tärinättömyydelle, ääneneristävyydelle tai akustiikalle. Myös suunniteltavan rakennuksen ääniympäristöltä voidaan edellyttää poikkeuksellisen korkeaa laatua. Suunniteltaessa akustisesti ainutkertainen ratkaisu, jolle ei ole valmiita suunnitteluohjeita tai josta ei ole kokemusperäistä tietoa, edellytetään akustiikan teoreettisten perusteiden syvällistä hallintaa.

Tämän alakohdan soveltamisessa on otettava huomioon, että suunnitteluratkaisut, jotka alun perin ovat olleet uusia ja kokeellisia, voivat kokemusten karttuessa muuttua vallitsevaksi käytännöksi, jolloin suunnittelun vaativuus voi tältä osin muuttua.

Vaatimukset voivat kohdistua muun muassa tilojen meluttomuuteen, tärinättömyyteen, ääneneristävyyteen tai akustiikkaan. Suunnittelun kohde voi olla esimerkiksi meluton teollisuustila, tärinätön tutkimustila tai rakennus, jonka ääniympäristöltä edellytetään poikkeuksellisen korkeaa laatua musiikin kuuntelun tai puheen ymmärrettävyyden vuoksi, kuten konserttisali tai auditorio.

Akustiikan korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa, jos korjaus- ja muutostyön tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat poikkeuksellisen korkeat tai rakennuksen ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakennuksen ominaisuuksista aiheutuu suunnittelulle poikkeuksellisia vaatimuksia.

Jos korjaus- tai muutostyö kohdistuu suojeltuun rakennukseen ja muutos vaikuttaa suojeltuihin ominaispiirteisiin, on suunnittelu yleensä poikkeuksellisen vaativassa luokassa; esimerkiksi julkisivun vaipan ääneneristävyyden parantaminen rakennuksessa, jonka julkisivut on suojeltu. Suojellulla rakennuksella tarkoitetaan asema-, yleis- tai maakuntakaavoilla suojeltuja taikka lain tai asetuksen nojalla suojeltuja rakennuksia.

9 Luku Maisemarakentamisen suunnittelutehtävien vaativuus

Luvussa 9 säädettäisiin, milloin maisemarakentamisen suunnittelutehtävä määritetään tavanomaiseksi (34 §), vaativaksi (35 §), erittäin vaativaksi (36 §) ja poikkeuksellisen vaativaksi (37 §).

34 § Tavanomainen maisemarakentamisen suunnittelutehtävä

Maisemarakentamisen suunnittelutehtävä on tavanomainen, kun suunnittelukohde on maisema- ja luonnonarvoiltaan, sekä teknisiltä ja toiminnallisilta vaatimuksiltaan tavanomainen ja kohteen ympäristöstä tai rakennuspaikasta ei aiheudu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Tällaisia ympäristöjä ovat esimerkiksi avaralla ja/tai maastoltaan tasaisella tontilla sijaitsevat suunnittelukohteet, väljässä kaupunkirakenteessa tai taajama-alueen ulkopuolisilla alueilla sijaitsevat tontit, kooltaan pienehköt puistojen osat, puistot, kadut tai aukiot, joilla ei ole merkittävää maisemallista ja kaupunkikuvallista vaikutusta, taajama-alueen ulkopuoliset ranta-alueet, kohteet, jotka vaativat vain tavanomaisia taitorakenteita, kuten portaita, luiskia ja muureja. Suunnittelutehtävät voivat olla esimerkiksi yksittäisen asuin- tai vapaa-ajanrakennuksen tai taloyhtiön pihat, päiväkodin tai koulun piha-alueiden vähäiset muutokset, julkisen ulkotilan yksittäinen kalustus-, viher- tai istutussuunnitelma, tavanomainen perusparannus- tai muutostyö kaupallisten rakennusten ulkotilat, tai suojaviheralueet ja -vyöhykkeet. Suunnittelukohteen koosta riippumatta korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävä on tavanomainen aina, kun suunnittelukohde on maisema- ja luonnonarvoiltaan, sekä teknisiltä ja toiminnallisilta vaatimuksiltaan tavanomainen ja kohteen ympäristöstä tai rakennuspaikasta ei aiheudu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia.

Sama pätee, kun suunnittelukohteen käyttötarkoituksesta tai ominaisuudesta ei aiheudu suunnittelulle erityisiä vaatimuksia. Suunnittelutehtävät tavoittelevat tyypillisesti viheralueiden kohennusta yleisilmeen, käytettävyyden ja ylläpidon osalta. Tehtävä voi sisältää pienehkön alueen vähäisiä käyttötarkoituksen muutoksia, rakenteiden ja pintojen uusimista tai kasvillisuusalueiden ja reittien kunnostusta. Tehtävä voi sisältää myös tavanomaisen hoidon suunnittelua.

35 § Vaativa maisemarakentamisen suunnittelutehtävä

Maisemarakentamisen suunnittelutehtävä katsotaan olevan vaativa, kun kiinteistöjen tai rakennusten pihan on täytettävä korkeat maisemalliset, tekniset tai toiminnalliset vaatimukset käyttötarkoituksensa tai ominaisuuksiensa vuoksi. Tehtävä on vaativa myös, kun kohteessa on merkittäviä luontoarvoja. Suunnittelutehtävä on vaativa, mikäli kohteen ympäristö tuottaa erityisiä vaatimuksia suunnitelman sovittamiselle kaupunkikuvaan, maisemaan tai luonnonympäristöön tai jos rakennuspaikka on teknisesti haastava esimerkiksi maasto-olosuhteiden tai kansirakenteen takia. Tällaisia ympäristöjä ovat esimerkiksi monialaista suunnittelua vaativat alueet, vaihtelevat tai muutoin maastonmuodoiltaan haastavat alueet, tiiviisti rakennetut alueet ja suuren tonttitehokkuuden alueet, näkyvästi kaupunkikuvaan tai maisemaan sijoittuvat rakennuskohteet ja julkiset alueet tai taajaman ranta-alueet. Suunnittelutehtävät voivat olla esimerkiksi korttelipihat tai laajat asuinaluekokonaisuudet, julkisten rakennusten pihat, julkiset ulkotilat, kuten puistot kokonaisuutena, katu- ja aukiohankkeet, erityisasukasryhmien pihat ja ympäristöt, hankkeet, joissa on vaativia taitorakenteita tai kaupunkikuvallisesti ja taiteellisesti merkittäviä taitorakenteiden osia. Korjaus- ja muutostyön maisemalliset, tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat vaativat, kun suunnittelualueen pääkäyttötarkoitus muuttuu jonkin verran tai kun turvallisuuden ja terveellisyden korkeat vaatimukset vaikuttavat huomattavasti alueen suunnitteluun, kuten silloin, kun alueen esteettömyyden tarvetaso muuttuu perustasosta erikoistasoon.

36 § Erittäin vaativa maisemarakentamisen suunnittelutehtävä

Maisemarakentamisen suunnittelutehtävä katsotaan olevan erittäin vaativa, jos kohteen on täytettävä erittäin korkeat maisemalliset, tekniset tai toiminnalliset vaatimukset käyttötarkoituksensa tai ominaisuuksiensa vuoksi. Erittäin vaativasta tehtävästä on kyse silloin, jos kohteessa on luontoarvoja, taikka kohteen ympäristö tuottaa erityisiä vaatimuksia suunnitelman sovittamiselle kaupunkikuvaan, maisemaan tai luonnonympäristöön, taikka rakennuspaikka on teknisesti erittäin vaativa.

Maisemarakentamisen korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävä on erittäin vaativa, jos suunnittelualueen pääkäyttötarkoitus muuttuu merkittävästi tai kun turvallisuuden ja terveellisyden erittäin korkeat vaatimukset vaikuttavat huomattavasti alueen suunnitteluun.

37 § Poikkeuksellisen vaativa maisemarakentamisen suunnittelutehtävä

Maisemarakentamisen suunnittelutehtävän katsovan olevan poikkeuksellisen vaativa, jos kohde suunnitellaan suojeltuun tai muutoin kaupunkikuvallisesti, kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti arvokkaaseen ympäristöön tai kaupunkirakenteellisesti erittäin merkittävään ympäristöön, kohteessa on merkittäviä luontoarvoja, rakennuspaikka on teknisesti poikkeuksellisen vaativa tai jos kohde sijaitsee alueella, jolla on merkittäviä ympäristöhaittoja tai maisemallisia häiriötekijöitä.

Tällaisia ympäristöjä ovat esimerkiksi suojeltuun ympäristöön tai suojellun rakennuksen välittömään läheisyyteen sijoittuvat pihat, puistot, kadut tai aukiot, ympäristöhallinnon määrittämällä arvokkailla alueille sijaitsevat rakennuspaikat, puistot, kadut tai aukiot, kaupunkikuvallisesti, kulttuurihistoriallisesti,

maisemallisesti tai kaupunkirakenteellisesti erittäin merkittävät ympäristöt, muun muassa täydennysrakennettavat keskusta-alueet, kansirakenteiden päälle sijoittuvat puistot, aukiot ja katu ympäristöt ja alueet, joilla on merkittäviä ympäristöhaittoja tai maisemallisia häiriötekijöitä asemakaavassa aluekohtaisen säilyttämismerkinnän alueet.

Maisemarakentamisen korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävä on poikkeuksellisen vaativa, jos suunnittelukohteen arvokas ympäristö asettaa suunnittelulle poikkeuksellisia vaatimuksia, suunnittelualan pääkäyttötarkoitus muuttuu huomattavasti tai jos suunnittelukohteeseen kohdistuu teknisesti tai toiminnallisesti merkittävä muutos.

Suunnittelutehtävät voivat olla esimerkiksi merkittävien tai toiminnallisesti haastavien julkisten rakennusten pihat, suojeltujen yksityisen tai julkisen rakennusten pihat, suurten liike-, majoitus- tai kongressirakennusten pihat, kulttuurihistoriallisesti merkittävät puistot tai muutoin arvokkaat julkiset ulkotilat, hankkeet, joissa on poikkeuksellisen vaativia taitorakenteita, kuten liikennöityjä siltoja sekä kokeellisia ja/tai rakenteellisesti poikkeuksellisen vaativia hulevesiratkaisuja. Pihan korjaus- ja muutostyön maisemalliset, tekniset tai toiminnalliset vaatimukset ovat poikkeuksellisen vaativat liittyessään merkittävän rakennuksen tai julkisen ulkotilan peruskorjaukseen ja laajennukseen. Korjaus- ja muutostyön suunnittelu on poikkeuksellisen vaativaa aina, kun suunnittelukohteen arvokas ympäristö asettaa suunnittelulle poikkeuksellisia vaatimuksia, esimerkiksi kun se on suojeltu tai sijaitsee ympäristöhallinnon määrittämällä arvokkaalla alueella, kuten esimerkiksi osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY) tai osa maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueetta (MAM ja VAM) tai kansallismaisemaa. Näin on myös, mikäli suunnittelukohteen pääkäyttötarkoitus muuttuu huomattavasti tai jos suunnittelukohteeseen kohdistuu teknisesti tai toiminnallisesti merkittävä muutos, joka vaikuttaa voimakkaasti pihan maisemallisiin ratkaisuihin.

Luku 10 Vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävien vaativuus

Luvussa 10 säädetäisiin, milloin vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä määritetään vähäiseksi (38 §), tavanomaiseksi (39 §), vaativaksi (40 §), erittäin vaativaksi (41 §) ja poikkeuksellisen vaativaksi (42 §).

38 § Vastaavan työnjohtajan vähäinen työnjohtotehtävä

Vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä on vähäinen silloin, kun rakennetaan yksikerroksinen tai kooltaan pieni rakennus, jota ei ole tarkoitettu asumiseen tai työntekoon, on teknisesti yksinkertainen ja rakentamisessa käytetään yksinkertaisia työmenetelmiä, eikä ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista aiheudu rakennustyölle vähäistä suurempia vaatimuksia. Työnjohtotehtävä voi siten olla vähäinen esimerkiksi silloin, kun rakennetaan pieni talousrakennus, jossa ei ole tulisijaa eikä lämmitysjärjestelmää.

Korjaus- ja muutostyössä vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä on yleensä vähäinen, jos rakennustyö on teknisiltä ratkaisuiltaan ja työ- ja suunnittelumenetelmiltään yksinkertainen ja vaikuttaa vain vähän rakennuksen rakennusfysikaalisiin ja terveydellisiin ominaisuuksiin, kuormituksiin ja palokuormiin tai kantaviin rakenteisiin, eikä ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista aiheudu rakennustyölle vähäistä suurempia vaikutuksia.

39 § Vastaavan työnjohtajan tavanomainen työnjohtotehtävä

Vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä on tavanomainen silloin, kun rakennetaan enintään kolmikerroksinen (mahdolliset kellari- ja ullakkokerrokset mukaan lukien), kerrosaltaan enintään 500 neliömetrin kokoinen sekä käyttötarkoitukseltaan, rakennusfysikaalisilta ja terveydellisiltä ominaisuuksiltaan, kuormituksiltaan ja palokuormiltaan, kantavilta rakenteiltaan sekä työ- ja suunnittelumenetelmiltään tavanomainen rakennus, eikä ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista aiheudu rakennustyölle tavanomaista suurempia vaatimuksia. Työnjohtotehtävä voi siten olla tavanomainen esimerkiksi silloin, kun rakennetaan mainittujen edellytysten mukainen omakotitalo, paritalo, rivitalo, vapaaajan asuinrakennus, saunarakennus tai maatalous- tai varastorakennus.

Korjaus- ja muutostyössä vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä on yleensä tavanomainen, jos kyseessä on teknisiltä ratkaisuiltaan ja työ- ja suunnittelumenetelmiltään tavanomainen korjaus- ja muutostyö, eikä ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista aiheudu rakennustyölle tavanomaista suurempia vaikutuksia.

40 § Vastaavan työnjohtajan vaativa työnjohtotehtävä

Vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä on yleensä vaativa silloin, kun rakennetaan rakennus, jossa on enemmän kuin kolme kerrosta (mahdolliset kellari- ja ullakkokerrokset mukaan lukien) tai joka on kerrosaltaan yli 500 neliömetrin kokoinen taikka silloin, kun rakennetaan rakennus, joka on käyttötarkoitukseltaan, rakennusfysikaalisilta ja terveydellisiltä ominaisuuksiltaan, kuormituksiltaan ja palokuormiltaan, kantavilta rakenteiltaan tai työ- tai suunnittelumenetelmiltään tavanomaista vaativampi. Työnjohtotehtävä voi olla vaativa myös sen vuoksi, että ympäristöstä tai rakennuspaikasta aiheutuu rakennustyölle erityisiä vaatimuksia taikka sen vuoksi, että rakentamisolosuhteet ovat tavanomaista vaativammat. Vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä voi olla vaativa esimerkiksi silloin, kun rakennetaan asuinkerrostalo, oppilaitos, päiväkotijärjestelmä, terveyskeskus, urheilu- tai liikuntarakennus, liike-, majoitus- tai toimistorakennus, teollisuus- tai tuotantorakennus tai liikenteen rakennus. Vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä voi olla vaativa myös esimerkiksi sen vuoksi, että rakennuksen kantavien rakenteiden jänneväli on pitkä käytettyyn materiaaliin nähden, rakennuksessa on enemmän kuin yksi kellarikerros, rakennuksen sisä- tai ulkopuolinen lämpö- tai kosteusrasitus on voimakas taikka rakennuksen ulkopuolinen ääni- tai värähtelyrasitus on voimakas tai pienitaajuinen. Vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä voi olla vaativa myös esimerkiksi silloin, kun rakennuspaikka on perustamisolosuhteiltaan tai sijainniltaan vaikea ja tästä aiheutuu erityisiä vaatimuksia rakennustyölle taikka silloin, kun rakennustyömaalla on merkittävä vaikutus ympäristöön tai kaupunkikuvaan. Esimerkiksi omakotitalon rakentaminen voi olla vaativa työnjohtotehtävä silloin, kun rakennuspaikka on ahdas tai sijaitsee rakennusfysikaalisesti vaativassa paikassa kuten alttiina voimakkaalle säärasitukselle tai siten, että kellari ulottuu pohjavedenpinnan alapuolelle.

Korjaus- ja muutostyössä vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä on yleensä vaativa silloin, kun kyseessä on teknisiltä ratkaisuiltaan tai työ- tai suunnittelumenetelmiltään tavanomaista vaativampi rakennuksen rakennusfysikaalisiin ja terveydellisiin ominaisuuksiin, kuormituksiin ja palokuormiin tai kantaviin rakenteisiin kohdistuva korjaus- ja muutostyö. Kuten uudisrakentamisenkin kohdalla, työnjohtotehtävä voi olla vaativa myös sen vuoksi, että ympäristöstä tai rakennuspaikasta aiheutuu rakennustyölle erityisiä vaatimuksia taikka sen vuoksi, että rakentamisolosuhteet ovat tavanomaista vaativammat. Korjaus- ja muutostyössä vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä voi olla vaativa myös siksi, että rakennustyö kohdistuu suojellun rakennuksen suojeltuihin ominaisuuksiin.

41 § Vastaavan työnjohtajan erittäin vaativa työnjohtotehtävä

Vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä on erittäin vaativa, jos rakennetaan erittäin korkea rakennus, tai rakennus on käyttötarkoitukseltaan, rakennusfysikaalisilta ja terveydellisiltä ominaisuuksiltaan, kuormituksiltaan ja palokuormiltaan, kantavilta rakenteiltaan tai työ- tai suunnittelumenetelmiltään erittäin vaativa. Erittäin vaativasta tehtävästä on kyse silloin, jos ympäristöstä tai rakennuspaikasta aiheutuu rakennustyölle erittäin merkittäviä vaatimuksia tai rakentamisolosuhteet ovat erittäin vaativat ja tästä aiheutuu erittäin merkittäviä vaatimuksia rakennustyölle.

Korjaus- ja muutostyössä vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä on erittäin vaativa, jos kyseessä on teknisiltä ratkaisuiltaan tai työ- tai suunnittelumenetelmiltään erittäin vaativa rakennuksen rakennusfysikaalisiin ja terveydellisiin ominaisuuksiin, kuormituksiin ja palokuormiin tai kantaviin rakenteisiin kohdistuva korjaus- ja muutostyö. Erittäin vaativasta tehtävästä on kyse silloin, jos ympäristöstä tai rakennuspaikasta aiheutuu rakennustyölle erittäin merkittäviä vaatimuksia, rakentamisolosuhteet ovat erittäin vaativat tai kyseessä on erittäin vaativa suojellun rakennuksen suojeltuihin ominaisuuksiin kohdistuva korjaus- ja muutostyö.

42 § Vastaavan työnjohtajan poikkeuksellisen vaativa työnjohtotehtävä

Vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä voi olla poikkeuksellisen vaativa, jos jokin rakentamislain 86 §:ssä mainituista vaatimuksista tai ominaisuuksista on poikkeuksellinen. Poikkeuksellisen vaativa työnjohtotehtävä on nimensä mukaisesti tarkoitettu poikkeukselliseksi, joten vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä on vain harvoin poikkeuksellisen vaativa. Vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä voi olla poikkeuksellisen vaativa esimerkiksi silloin, kun rakennetaan suurikokoinen urheilu- tai liikuntarakennus, sairaala, liikenneterminaali tai liike-, majoitus- ja kongressikeskus taikka poikkeuksellisen vaativa teollisuus- tai tuotantorakennus. Työnjohtotehtävä voi olla poikkeuksellisen vaativa myös esimerkiksi silloin, kun rakennetaan poikkeuksellisen korkea rakennus. Rakennusta voidaan yleensä pitää poikkeuksellisen korkeana silloin, kun siinä on yli 16 kerrosta. Vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä voi olla poikkeuksellisen vaativa myös silloin, kun rakennetaan rakennus, jonka rakennusfysikaaliset ja terveydelliset ominaisuudet, kuormitukset ja palokuormat tai kantavat rakenteet ovat poikkeukselliset. Näin voi olla esimerkiksi silloin, kun rakennuksen jäykistys edellyttää 6 voimien ankkurointia kallioon, jäykistyksessä käytetään jälkijännitetyjä rakenteita, kantavien rakenteiden jänneväli on erittäin pitkä käytettyyn materiaaliin nähden tai rakennuksessa on enemmän kuin kolme kellarikerrosta. Työnjohtotehtävä voi olla poikkeuksellisen vaativa myös siksi, että työ- tai suunnittelumenetelmät ovat poikkeukselliset. Myös ympäristöstä tai rakennuspaikasta voi aiheutua niin poikkeuksellisia vaatimuksia tai rakentamisolosuhteet voivat olla niin poikkeukselliset, että työnjohtotehtävä on poikkeuksellisen vaativa. Näin voi olla esimerkiksi silloin, kun rakennuspaikka on perustamisolosuhteiltaan tai sijainniltaan poikkeuksellisen vaikea ja tästä aiheutuu poikkeuksellisia vaatimuksia rakennustyölle taikka silloin, kun rakennustyömaalla on poikkeuksellinen vaikutus ympäristöön tai kaupunkikuvaan.

Korjaus- ja muutostyössä vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä voi olla poikkeuksellisen vaativa silloin, kun kyseessä on teknisiltä ratkaisuiltaan tai työ- tai suunnittelumenetelmiltään poikkeuksellinen rakennuksen rakennusfysikaalisiin ja terveydellisiin ominaisuuksiin, kuormituksiin ja palokuormiin tai kantaviin rakenteisiin kohdistuva korjaus- ja muutostyö. Kuten uudisrakentamisenkin kohdalla, työnjohtotehtävä voi olla poikkeuksellisen vaativa myös sen vuoksi, että ympäristöstä tai rakennuspaikasta aiheutuu rakennustyölle poikkeuksellisia vaatimuksia taikka sen vuoksi, että rakentamisolosuhteet ovat poikkeukselliset. Korjaus- ja muutostyössä vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä voi olla poikkeuksellisen

vaativa myös silloin, jos kyseessä on poikkeuksellisen vaativa suojellun rakennuksen suojeltuihin ominaisuuksiin kohdistuva korjaus- ja muutostyö.

Luku 11 Kvv-työnjohtajan työnjohtotehtävien vaativuus

Luvussa 9 säädetäisiin, milloin vastaavan kvv-työnjohtajan työnjohtotehtävä määritetään vähäiseksi (43 §), tavanomaiseksi (44 §), vaativaksi (45 §), erittäin vaativaksi (46 §) ja poikkeuksellisen vaativaksi (47 §). Kvv tarkoittaa kiinteistön vesi- ja viemärlaitteistoa.

43 § Kvv-työnjohtajan vähäinen työnjohtotehtävä

Kvv-työnjohtajan työnjohtotehtävä on vähäinen, jos kyseessä ovat vähäisten rakennuksen ulkopuolisten vesi- ja viemärlaitteistojen rakentaminen tai kun rakennetaan yksikerroksinen ja kooltaan pieni rakennus, jota ei ole tarkoitettu asumiseen tai työntekoon. Vähäisestä tehtävästä on kyse silloin, jos rakennettava vesi- ja viemärlaitteisto on vähäinen ja rakennustyössä käytetään yksinkertaisia työmenetelmiä ja teknisiä ratkaisuja eikä rakennussuojelusta, ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista aiheudu erityisalan rakennustyölle vähäistä suurempia vaikutuksia.

Korjaus- ja muutostyössä kvv-työnjohtajan työnjohtotehtävä on vähäinen, jos rakennustyö on teknisiltä ratkaisuiltaan sekä työ- ja suunnittelumenetelmiltään yksinkertainen ja vaikuttaa vain vähän rakennuksen rakennusfysikaalisiin ja terveydellisiin ominaisuuksiin, kuormituksiin ja palokuormiin tai kantaviin rakenteisiin. Vähäisestä tehtävästä on kyse silloin, jos erityisalan rakennustyö ei kohdistu rakennuksen suojeltuihin ominaisuuksiin eikä ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista aiheudu erityisalan rakennustyölle vähäistä suurempia vaikutuksia.

44 § Kvv-työnjohtajan tavanomainen työnjohtotehtävä

Kvv-työnjohtajan työnjohtotehtävä on tavanomainen, jos rakennetaan rakennus, jossa on enintään kolme kerrosta (mahdolliset kellari- ja ullakkokerrokset mukaan lukien), tai joka on kerrosalaltaan enintään 500 neliömetrin kokoinen. Tavanomaisesta tehtävästä on kyse silloin, jos erityisalan rakennustyö on teknisiltä ratkaisuiltaan ja työ- ja suunnittelumenetelmiltään tavanomainen, eikä rakennuksen koosta, käyttötarkoituksesta, rakennusfysikaalisista ja terveydellisistä ominaisuuksista, kuormituksista ja palokuormista tai kantavista rakenteista taikka rakennussuojelusta, ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista aiheudu erityisiä vaatimuksia erityisalan rakennustyölle.

Korjaus- ja muutostyössä kvv-työnjohtajan työnjohtotehtävä on tavanomainen, jos kyseessä on teknisiltä ratkaisuiltaan sekä työ- ja suunnittelumenetelmiltään tavanomainen korjaus- ja muutostyö eikä ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista aiheudu erityisalan rakennustyölle tavanomaista suurempia vaikutuksia.

45 § Kvv-työnjohtajan vaativa työnjohtotehtävä

Kvv-työnjohtotehtävä on vaativa, jos rakennetaan rakennus, jossa on enintään kahdeksan kerrosta (mahdolliset kellari- ja ullakkokerrokset mukaan lukien). Vaativasta tehtävästä on kyse silloin, jos erityisalan rakennustyö on teknisiltä ratkaisuiltaan tai työ- tai suunnittelumenetelmiltään tavanomaista vaativampi. Erityisalan työnjohtotehtävä on yleensä vaativa myös silloin, jos rakennuksen koosta, käyttötarkoituk-

sesta, rakennusfysikaalisista ja terveydellisistä ominaisuuksista, kuormituksista ja palokuormista tai kantavista rakenteista taikka rakennussuojelusta, ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista aiheutuu erityisalan rakennustyölle erityisiä vaatimuksia.

Korjaus- ja muutostyössä kvv-työnjohtajan työnjohtotehtävä on vaativa, jos kyseessä on teknisiltä ratkaisuiltaan tai työ- tai suunnittelumenetelmiltään tavanomaista vaativampi rakennuksen rakennusfysikaalisiin ja terveydellisiin ominaisuuksiin, kuormituksiin ja palokuormiin tai kantaviin rakenteisiin kohdistuva korjaus- ja muutostyö. Vaativasta tehtävästä on kyse silloin, jos ympäristöstä tai rakennuspaikasta aiheutuu erityisalan rakennustyölle erityisiä vaatimuksia, rakentamisolosuhteet ovat tavanomaista vaativammat tai rakennustyö kohdistuu suojellun rakennuksen suojeltuihin ominaisuuksiin.

46 § Kvv-työnjohtajan erittäin vaativa työnjohtotehtävä

Kvv-työnjohtajan työnjohtotehtävä on erittäin vaativa, jos rakennetaan rakennus, jossa on enintään 16 kerrosta (mahdolliset kellari- ja ullakkokerrokset mukaan lukien). Erittäin vaativasta tehtävästä on kyse silloin, jos erityisalan rakennustyö on teknisiltä ratkaisuiltaan tai työ- tai suunnittelumenetelmiltään erittäin vaativa tai jos rakennuksen koosta, käyttötarkoituksesta, rakennusfysikaalisista ja terveydellisistä ominaisuuksista, kuormituksista ja palokuormista tai kantavista rakenteista aiheutuu erityisalan rakennustyölle erittäin merkittäviä vaatimuksia, tai rakennussuojelusta, ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista aiheutuu erityisalan rakennustyölle erittäin merkittäviä vaatimuksia.

Korjaus- ja muutostyössä kvv-työnjohtajan työnjohtotehtävä on erittäin vaativa, jos kyseessä on teknisiltä ratkaisuiltaan tai työ- tai suunnittelumenetelmiltään erittäin vaativa rakennuksen rakennusfysikaalisiin ja terveydellisiin ominaisuuksiin, kuormituksiin ja palokuormiin tai kantaviin rakenteisiin kohdistuva korjaus- ja muutostyö. Erittäin vaativasta tehtävästä on kyse silloin, jos ympäristöstä tai rakennuspaikasta aiheutuu erityisalan rakennustyölle erittäin merkittäviä vaatimuksia, rakentamisolosuhteet ovat erittäin vaativat tai kyseessä on erittäin vaativa suojellun rakennuksen suojeltuihin ominaisuuksiin kohdistuva korjaus- ja muutostyö.

47 § Kvv-työnjohtajan poikkeuksellisen vaativa työnjohtotehtävä

Kvv-työnjohtotehtävä voi olla poikkeuksellisen vaativa, jos rakennetaan rakennus, jossa on yli 16 kerrosta (mahdolliset kellari- ja ullakkokerrokset mukaan lukien). Tehtävä on poikkeuksellisen vaativa, jos erityisalan rakennustyö on teknisiltä ratkaisuiltaan tai työ- tai suunnittelumenetelmiltään poikkeuksellinen taikka jos rakennuksen koosta, käyttötarkoituksesta, rakennusfysikaalisista ja terveydellisistä ominaisuuksista, kuormituksista ja palokuormista tai kantavista rakenteista taikka rakennussuojelusta, ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista aiheutuu erityisalan rakennustyölle poikkeuksellisia vaatimuksia.

Korjaus- ja muutostyössä kvv-työnjohtajan työnjohtotehtävä on poikkeuksellisen vaativa, jos kyseessä on teknisiltä ratkaisuiltaan tai työ- tai suunnittelumenetelmiltään poikkeuksellinen rakennuksen rakennusfysikaalisiin ja terveydellisiin ominaisuuksiin, kuormituksiin ja palokuormiin tai kantaviin rakenteisiin kohdistuva korjaus- ja muutostyö taikka jos ympäristöstä tai rakennuspaikasta aiheutuu erityisalan rakennustyölle poikkeuksellisia vaatimuksia taikka sen vuoksi, että rakentamisolosuhteet ovat poikkeukselliset tai kyseessä on poikkeuksellisen vaativa suojellun rakennuksen suojeltuihin ominaisuuksiin kohdistuva korjaus- ja muutostyö.

Luku 12 Iv-työnjohtajan työnjohtotehtävien vaativuus

Luvussa 10 säädetäisiin, milloin vastaavan iv-työnjohtajan työnjohtotehtävä määritetään vähäiseksi (48 §), tavanomaiseksi (49 §), vaativaksi (50 §), erittäin vaativaksi (51 §) ja poikkeuksellisen vaativaksi (52 §). Iv tarkoittaa ilmanvaihtolaitteistoa.

48 § Iv-työnjohtajan vähäinen työnjohtotehtävä

Iv-työnjohtajan työnjohtotehtävä katsotaan olevan vähäinen, jos rakennetaan yksikerroksinen ja kooltaan pieni rakennus, jota ei ole tarkoitettu asumiseen tai työntekoon, rakennettava ilmanvaihtolaitteisto on vähäinen ja rakennustyössä käytetään yksinkertaisia työmenetelmiä ja teknisiä ratkaisuja ja jos rakennussuojelusta, ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista ei aiheudu erityisalan rakennustyölle vähäistä suurempia vaikutuksia.

Korjaus- ja muutostyössä iv-työnjohtajan työnjohtotehtävä on vähäinen, jos rakennustyö on teknisiltä ratkaisuiltaan sekä työ- ja suunnittelumenetelmiltään yksinkertainen, vaikuttaa vain vähän rakennuksen rakennusfysikaalisiin ja terveydellisiin ominaisuuksiin, kuormituksiin ja palokuormiin tai kantaviin rakenteisiin, erityisalan rakennustyö ei kohdistu rakennuksen suojeltuihin ominaisuuksiin ja jos ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista ei aiheudu erityisalan rakennustyölle vähäistä suurempia vaikutuksia.

49 § Iv-työnjohtajan tavanomainen työnjohtotehtävä

Iv-työnjohtotehtävä on tavanomainen, jos rakennetaan rakennus, jossa on enintään kolme kerrosta (mahdolliset kellari- ja ullakkokerrokset mukaan lukien), tai joka on kerrosaltaan enintään 500 neliömetrin kokoinen. Tavanomainen tehtävä on kyseessä silloin, jos erityisalan rakennustyö on teknisiltä ratkaisuiltaan ja työ- ja suunnittelumenetelmiltään tavanomainen, eikä rakennuksen koosta, käyttötarkoituksesta, rakennusfysikaalisista ja terveydellisistä ominaisuuksista, kuormituksista ja palokuormista tai kantavista rakenteista taikka rakennussuojelusta, ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista aiheudu erityisiä vaatimuksia erityisalan rakennustyölle.

Korjaus- ja muutostyössä vastaavan iv-työnjohtotehtävä on tavanomainen, jos kyseessä on teknisiltä ratkaisuiltaan sekä työ- ja suunnittelumenetelmiltään tavanomainen korjaus- ja muutostyö, eikä ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista ei aiheudu erityisalan rakennustyölle tavanomaista suurempia vaikutuksia.

50 § Iv-työnjohtajan vaativa työnjohtotehtävä

Iv-työnjohtajan työnjohtotehtävä on vaativa, jos rakennetaan rakennus, jossa on enintään 8 kerrosta (mahdolliset kellari- ja ullakkokerrokset mukaan lukien). Vaativasta tehtävästä on kyse silloin, jos erityisalan rakennustyö on teknisiltä ratkaisuiltaan tai työ- tai suunnittelumenetelmiltään tavanomaista vaativampi, rakennuksen koosta, käyttötarkoituksesta, rakennusfysikaalisista ja terveydellisistä ominaisuuksista, kuormituksista ja palokuormista tai kantavista rakenteista aiheutuu erityisalan rakennustyölle erityisiä vaatimuksia taikka rakennussuojelusta, ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista aiheutuu erityisalan rakennustyölle erityisiä vaatimuksia.

Korjaus- ja muutostyössä iv-työnjohtajan työnjohtotehtävä on vaativa, jos kyseessä on teknisiltä ratkaisuiltaan tai työ- tai suunnittelumenetelmiltään tavanomaista vaativampi rakennuksen rakennusfysikaalisiin ja terveydellisiin ominaisuuksiin, kuormituksiin ja palokuormiin tai kantaviin rakenteisiin kohdistuva

korjaus- ja muutostyö, tai ympäristöstä tai rakennuspaikasta aiheutuu erityisalan rakennustyölle erityisiä vaatimuksia, rakentamisolosuhteet ovat tavanomaista vaativammat tai erityisalan rakennustyö kohdistuu suojellun rakennuksen suojeltuihin ominaisuuksiin.

51 § Iv-työnjohtajan erittäin vaativa työnjohtotehtävä

Iv-työnjohtajan työnjohtotehtävä on erittäin vaativa, jos rakennetaan rakennus, jossa on enintään 16 kerrosta (mahdolliset kellari- ja ullakkokerrokset mukaan lukien). Erittäin vaativasta tehtävästä on kyse silloin, jos erityisalan rakennustyö on teknisiltä ratkaisuiltaan tai työ- tai suunnittelumenetelmiltään erittäin vaativa tai rakennuksen koosta, käyttötarkoituksesta, rakennusfysikaalisista ja terveydellisistä ominaisuuksista, kuormituksista ja palokuormista tai kantavista rakenteista aiheutuu erityisalan rakennustyölle erittäin merkittäviä vaatimuksia tai rakennussuojelusta, ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista aiheutuu erityisalan rakennustyölle erittäin merkittäviä vaatimuksia.

Korjaus- ja muutostyössä iv-työnjohtajan työnjohtotehtävä on erittäin vaativa, jos kyseessä on teknisiltä ratkaisuiltaan tai työ- tai suunnittelumenetelmiltään erittäin vaativa rakennuksen rakennusfysikaalisiin ja terveydellisiin ominaisuuksiin, kuormituksiin ja palokuormiin tai kantaviin rakenteisiin kohdistuva korjaus- ja muutostyö, tai ympäristöstä tai rakennuspaikasta aiheutuu erityisalan rakennustyölle erittäin merkittäviä vaatimuksia, rakentamisolosuhteet ovat erittäin vaativat tai kyseessä on erittäin vaativa suojellun rakennuksen suojeltuihin ominaisuuksiin kohdistuva korjaus- ja muutostyö.

52 § Iv-työnjohtajan poikkeuksellisen vaativa työnjohtotehtävä

Iv-työnjohtotehtävä voi olla poikkeuksellisen vaativa, jos rakennetaan rakennus, jossa on yli 16 kerrosta (mahdolliset kellari- ja ullakkokerrokset mukaan lukien). Poikkeuksellisen vaativat tehtävät on silloin, jos erityisalan rakennustyö on teknisiltä ratkaisuiltaan tai työ- tai suunnittelumenetelmiltään poikkeuksellinen taikka jos rakennuksen koosta, käyttötarkoituksesta, rakennusfysikaalisista ja terveydellisistä ominaisuuksista, kuormituksista ja palokuormista tai kantavista rakenteista taikka rakennussuojelusta, ympäristöstä, rakennuspaikasta tai rakentamisolosuhteista aiheutuu erityisalan rakennustyölle poikkeuksellisia vaatimuksia.

Korjaus- ja muutostyössä iv-työnjohtajan työnjohtotehtävä on poikkeuksellisen vaativa, jos kyseessä on teknisiltä ratkaisuiltaan tai työ- tai suunnittelumenetelmiltään poikkeuksellinen rakennuksen rakennusfysikaalisiin ja terveydellisiin ominaisuuksiin, kuormituksiin ja palokuormiin tai kantaviin rakenteisiin kohdistuva korjaus- ja muutostyö taikka ympäristöstä tai rakennuspaikasta aiheutuu erityisalan rakennustyölle poikkeuksellisia vaatimuksia taikka sen vuoksi, että rakentamisolosuhteet ovat poikkeukselliset, taikka kyseessä on poikkeuksellisen vaativa suojellun rakennuksen suojeltuihin ominaisuuksiin kohdistuva korjaus- ja muutostyö.

Luku 13 Koulutus

Luvussa 13 säädettäisiin suunnittelu- ja työnjohtotehtävissä edellytettävästä koulutuksesta eri vaativuusluokissa.

Rakentamislain 83 §:ssä ja 86 §:ssä säädetään suunnittelijoita ja työnjohtajia koskevista kelpoisuusvaatimuksista. Kyseiset säännökset sisältävät vaatimukset myös koulutus- ja tutkintotasoista eri tehtävissä vaativuusluokkien mukaisesti. Nämä säädetyt vaatimukset käytännössä määrittelevät myös tarkemman

sääntelyn koulutusvaatimuksista, tutkintotasoista ja tutkintonimikkeistä. Koulutusvaatimukset sekä opin-
tosooritusten sisältö- ja laajuusvaatimukset kasvavat tehtävien vaativuuksien kasvaessa. Teoreettisen
osaamisen ja käytännön soveltamisen vaatimukset ovat korkeimmat poikkeuksellisen vaativissa tehtä-
vissä. Ehdotetulla sääntelyllä tarkennetaan koulutusvaatimusten laajuus ja sisältö.

Asetuksen liitteissä esitetyt koulutusvaatimukset perustuvat ympäristöministeriön ohjeiseen suunnitteli-
joiden kelpoisuudesta sekä työnjohtajien kelpoisuudesta. Lisäksi koulutusvaatimuksissa on otettu huomi-
oon kuntien rakennusvalvontojen TOPTEN-yhteistyössä laaditut ohjeet sekä FISE Oy:n vapaaehtoisen pä-
tevydentoteamisen saamiseksi vaaditut koulutusvaatimukset.

53 § Suunnittelutehtävässä edellytettävä koulutus

Rakentamisen suunnittelutehtävässä suunnittelijan koulutuksen laajuuden ja sisällön olisi täytettävä liit-
teissä 1–10 esitetyt vaatimukset suunnittelutehtävien ja niiden vaativuusluokkien mukaisesti.

54 § Työnjohtotehtävässä edellytettävä koulutus

Rakentamisen työnjohtotehtävissä työnjohtajan koulutuksen laajuuden ja sisällön olisi täytettävä liit-
teissä 11–13 esitetyt vaatimukset työnjohtotehtävien ja niiden vaativuusluokkien mukaisesti.

6 Voimaantulo

Asetuksen voimaantulosta säädettäisiin 14 luvun 55 §:ssä. Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan
1.1.2025 samanaikaisesti rakentamislain (751/2023) ja siihen tehdyn muutoslain (897/2024) kanssa. Ase-
tuksen voimaan tullessa vireillä olevaan hankkeeseen sovelletaan tämän asetuksen voimaan tullessa voi-
massa olleita säännöksiä. Voimaantulon jälkeen vireille tulevalla hankkeella tarkoitetaan hanketta, jota
koskeva rakentamislain mukainen rakentamislupahakemus on jätetty rakennusvalvontaan asetuksen voi-
maantulon jälkeen.

Asetuksella kumottaisiin rakentamisen suunnittelutehtävien vaativuusluokkien määräytymisestä annettu
valtioneuvoston asetus (214/2015). Kyseisen asetuksen säännökset sisältyisivät nyt valmisteltuun uuteen
asetukseen.